

ANA HALKA

ÖNDER SAĞLAM

ürün
yayınları

ANA HALKA

Önder SAĞLAM

ürün yayınları : 42

[Haber - Yorum - İnceleme Dizisi 31

Temmuz 1979

ÜRÜN YAYINCILIK

Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. 59-61/2
İstanbul - TÜRKİYE

Tic. Sicil No : 144745 / 92262

Yazışma Adresi :

ÜRÜN, PK. 41 Sirkeci - İSTANBUL

Türkiye Dağıtım :

TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok.
Orhanbey İşhanı, No. 6, Kat 1, Daire 1
Cağaloğlu - İSTANBUL

Dizgi - Baskı :

Başaran Matbaası

İstanbul 1979

Kapak : "Demokratik Hak ve Özgürlükler İçin Savaşım" Mitingi - İZ-
MİT; İlerici Gençlerin "Nikaragua Halkıyla Dayanışma" Göş-
têrisi - İSTANBUL; "NATO'ya ve Silahlanma Yarışına Ha-
yır!" Mitingi - İZMİR

İçindekiler

GİRİŞ	3
TKP Merkez Komitesi'nin Çağrısı	4
TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklaması	6
Emperyalist Baskılara ve Faşizm Tehlikesine Karşı Savaş	8
Baş Düşmana Karşı Savaş	11
TKP'nin Savaş Yolunda İleri	13
Savaş Makinası: NATO	14
Nato Yayılmacılığı	15
Nato'culuğun Bunalımı	15
Savaş Koşulları	16
Militarizm	18
"Halk Ordusu" Ülküsü	18
Emperyalizm-Militarizm	19
Kalan ve Değişen	20
İçerde	20
Dışarda	21
Oportünizmin Kaynakları	21
Oportünizmin Nesnel Kaynakları	22
Oportünizmin Öznel Kaynakları, Sınıfsal ve Politik Temelleri	26
Ana Halka Partiyi Güçlendirmek, İşçi Sınıfının Birliğini Sağlamak, Çoğunluğu Kazanmaktır	32
Devrimin Öznel Etmeni ve Yığın Hareketlerinde Duraksama	33
Yanlış İkilimler	37
Çoğunluğu Kazanmak	39
1 Mayıs Üzerine	43
1 Mayıs'a Hangi Koşullarda Gelindi	43
Sınıfsal Politika	44
1 Mayıs Günü	46
1 Mayıs'ı İstanbul'da, 1 Mayıs Alanı'nda Kutlama Olanağı Vardı	46
İşçi Sınıfının Birliği, İlerici, Demokratik Güçlerin Eylem ve Cephe Birliği İçin İleri!	49
Partinin Örgütlenme İlkeleri Konusunda Lenin	52
Devrimci Teori ve Devrimci Pratik	55
Ortak İlkeler	56
Genel ve Özgülün Diyalektiği	58
Teori ve Metodolojinin Birliği	59

GİRİŞ

Bu kitapçıkta son aylarda ülkemizde ve dünyada yer alan kimi politik gelişmelere dokunacağız.

İşçi sınıfımız, emekçiler gittikçe artan bir aktiflikle anti-emperyalist, antifaşist eylemlere katılıyorlar. Kocaeli, İzmir, Manisa ve İskenderun'daki yığın çıkışları, Söke tarım işçilerinin direnişi, soda işçilerinin Mersin-Ankara yürüyüşü bu yükselen tepkinin göstergeleridir.

Dünyada ise, Nikaragua halkı Amerikan emperyalizmine, onun kuklası Somoza diktatörlüğüne karşı kesin darbeyi indirmek üzere. İlerici gençliğimizin Nikaragua halkıyla dayanışması güçlü bir yankı buldu.

Ana Halka adlı bu kitapçıkta TKP Merkez Komitesi'nin 9 Temmuz günlü çağrısı, 3 Haziran günlü Politbüro açıklaması ve bu konuda yorumlar, TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in Militarizm ve NATO konusunda iki yazısı yer alıyor.

Daha sonraki bölümlerde oportünizmin kaynaklarına, ana halka konusuna ve son 1 Mayıs'a değineceğiz.

Son bölümlerde yazılışından 75 yıl sonra Lenin'in **Bir Adım İleri, İki Adım Geri** adlı kitabının önemi üzerinde durulacak ve Yuri Krasin'in "Devrimci Teori, Devrimci Pratik" başlıklı yazısı yer alacaktır.

TKP Merkez Komitesi'nin Çağrısı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, 9 Temmuz 1979'da, bütün ulusal-demokratik güçlere bir Çağrı yayımladı. TKP'nin Sesi Radyosu'nda da yayımlanan Çağrı'nın tam metnini aşağıda sunuyoruz :

Türkiye'de ekonomik, sosyal, politik bunalımlar derinleşiyor. Bu süreç, parlamentoda, hükümette, burjuva partileri içinde ve arasında, toplumun her alanında artan çelişkilerle yansıyor. Bununla bağlı olarak, emperyalizmden destek alan faşizm tehlikesi artıyor. Hükümet, halkımızın en güncel istemlerine bile yanıt getiremiyor. En başta can güvenliğini sağlayamıyor. Emperyalizmin, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin dayatmalarına boyun eğiyor. Bunalımın yükünü işçi sınıfının, emekçi yığınların sırtına yüklüyor. Kürt halkı üstündeki ulusal baskıyı artırıyor. Hazırlanan antidemokratik zorbalık yasaları, olağanüstü hal yasaları bu amaçlara yöneliktir. Hükümet, ikiye bölünmüş tutumuyla, NATO'culuk, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasıyla halkın desteğini yitiriyor, gücünü tüketiyor. Bu politika, Adalet Partisi'nin, faşist Milliyetçi Hareket Partisi'nin güç toplamasına, gerici partiler içinde faşistlerle işbirliği yanlılarının güçlenmesine, onların Elverdi'ler, Türün'ler gibi en koyu militarist çevrelerle daha sıkı bağlanmasına olanak veriyor. Bu çevreler, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin en terörcü kesimi, açık diktatörlüğünü kurmak, bu yolla emperyalizmin ülkemiz üzerindeki hegemonyasını daha da perçinlemek çabasını güdüyor. Bu amaçla askersel-faşist bir devrimin ortamını olgunlaştırıyor. Bunun yanısıra egemen çevreler, burjuva partilerinden geniş tabanlı bir hükümet çatıştırmak, işçi sınıfına halkımıza karşı böylesi bir saldırı cephesi oluşturmak istiyorlar.

İşbirlikçi-tekelci burjuvazinin bu taktikleri, bu politikası bozulabilir, faşist tehlike önlenemez. Ülkemizde faşist tırmanışı durduracak güçler vardır. Türkiye işçi sınıfı, emekçi yığınlar artan bir aktiflikle antiemperyalist, antifaşist eylemlere katılıyorlar. Kocaeli, İzmir, Manisa, İskenderun'daki yığın çıkışları, İstanbul'da, öteki sıkıyönetim bölgelerindeki protesto eylemleri, Söke tarım işçilerinin şanlı direnişi, yiğit soda işçilerinin Mersin-Ankara yürüyüşü, halkımızın NATO'ya, emperyalist baskılara, faşist saldırılara, sıkıyönetime, tekellerin sömürüsüne karşı yükselen tepkisini yansıtıyor.

İçinde bulunduğumuz dönemde yarım milyon işçi toplu sözleşmeler nedeniyle yerli-yabancı tekellere karşı daha da çetinleşen bir sınıf savaşı eşliğinde bulunuyor. İşçi sınıfının bu savaş-

ları, ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi savaşımıza yeni olanaklar açacaktır. Bu durumda Ekim ayındaki seçimler de politik, toplumsal çelişmeleri keskinleştirecektir.

Türkiye Komünist Partisi, yığınların savaşlarının ön sıralarında yürüyor. TKP'nin programı, Leninci politikası bu savaşlar içinde yığınlara maloluyor. TKP, halkımıza bunalımdan çıkış yolunu gösteriyor. Tüm ulusal-demokratik güçlerin cephe birliğini kurması, önümüzdeki aşamada ileri demokratik devrimin utkusunu sağlayacaktır. Ülkemizin içinde bulunduğu derin bunalımdan doğan tehlikeye karşı koymak da, bunalımın yarattığı olanakları ileriye yönelik devrimci amaçlar için kullanmak da, en başta işçi sınıfının, tüm ulusal-demokratik güçlerin güncel görevler çevresinde eylem birliği kurmasına bağlıdır. Özellikle sol güçlerin eylem birliği, yığın savaşlarının yükselmesinde, güçler oranının değişmesinde önemli bir etkidir.

Türkiye Komünist Partisi, yığınların savaşlarında yer yer gerçekleşen eylem birliğine büyük değer biçiyor. TKP, TİP, TSİP üyelerinin, CHP'li yurtseverlerin, Kürt demokratlarının, öteki devrimci güçlerin omuz omuza verdikleri her eylem, gerici, faşist saldırılara ağır bir yumruk indiriyor. Eylem birliğinin gerçekleşmemesi, yalnız halk düşmanlarının işine yarıyor.

Türkiye Komünist Partisi, CHP sağ yönetiminin tüm ilerici güçlere yönelik antikomünist tutumuna, gerici-faşist partilerle diyalog politikasına kesinlikle karşıdır. Tüm CHP'liler faşizm tehlikesini daha da artıran böylesi bir politikaya karşı çıkmalıdır.

Türkiye Komünist Partisi, sosyalist partilerin kendi aralarındaki politik ayrılıkları giderme yolundaki girişimlerin sonuçsuz kalmasını, işçi sınıfının eylem birliği açısından olumsuz olarak değerlendiriyor. Türkiye Komünist Partisi, komünistlerle sosyalistler arasında olduğu gibi, sosyalist partilerin kendi aralarındaki, anti-TKP konumlardan uzak, işçi sınıfının çıkarları temelinde her türlü birlik girişimini destekliyor.

Türkiye Komünist Partisi, önümüzdeki yakın dönemde, özellikle aşağıdaki amaçları paylaşan her örgütle, herkesle eylem birliği yapmaya hazırdır :

— Faşist saldırılara karşı halkın can güvenliğini, baskı ve zorbalıklara karşı halkın demokratik hak ve özgürlüklerini korumak için yığınsal örgütlenmek.

— Emperyalizmin, NATO'nun dayatmalarına, Amerikan üslerine, ikili anlaşmalara, U-2 casusluk uçaklarına, nötron bombalarına karşı ulusal bağımsızlık ve barış eylemlerini yükseltmek.

— İşçi sınıfının tekellere karşı toplu sözleşme dönemindeki savaşımında eldeki kazanımları korumak ve ilerletmek.

— Ara seçimlerde gerici-faşist güçleri geriletmek, komünist, sosyalist, öteki antiemperyalist, antifaşist politik güçlerin ortak başarısını sağlamak.

Bu amaçlara ancak yığın savaşlarıyla, eylem birliğini bu savaşlara dayandırmakla ulaşılabilir.

Türkiye Komünist Partisi, bütün ulusal-demokratik güçleri bu savaşta birliğe çağırıyor.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi
9 Temmuz 1979

2 TKP MK Politik Bürosu'nun Açıklaması

Türkiye Komünist Partisi MK Politik Bürosu, yöre sekreterleriyle ve yığın çalışmaları sorumlularıyla düzenlediği üst düzeyde bir toplantıdan sonra, 3 Haziran 1979 tarihinde, bir Açıklama yayımladı. Açıklama'yı ve TKP'nin Sesi Radyosu'nun, Politik Büro'nun Açıklaması üzerine 5-6-7 Haziran tarihlerindeki yorumlarını aynen yayımlıyoruz :

TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu, Yöre sekreterleriyle, yığın çalışmaları sorumlularıyla üst düzeyde bir toplantı yaptı.

Toplantı, dünyada ve ülkemizde durumu irdeledi. Türkiye üzerinde NATO'nun, Amerikan emperyalizminin çok yönlü baskıları yoğunlaşıyor. Faşizm tehlikesi daha da artıyor. Bu baskılara, bu tehlikeye karşı TKP, tüm ulusal, demokratik güçleri savaşta eylem birliğine çekmeyi başa alıyor.

Toplantı, Plenum'dan bu yana TKP'nin gelişmesini gözden geçirdi. Partimizin önünde duran başlıca politik, ideolojik, örgütsel görevleri saptadı.

Emperyalizmin barışa, yumuşama sürecine saldırıları karşısında tüm barış güçlerinin ortak eylemi daha da zorunluk oluyor. Bu savaşta Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin Leninci barış politikası, uluslararası komünist hareketin birliğinin daha da güçlenmesi sonuç alıcı oluyor.

Amerikan emperyalizmi, NATO, bölgemizde de ilerici güçler üzerindeki baskılarını artırıyor. Memleket derin ekonomik, politik bunalımların burgacında kıvrıyor. Burjuvazinin eski yöntemlerle hükümet etme olanakları daralıyor. Getirdiği sıkıyönetim, işçi sınıfının, halkımızın savaşını durduramamıştır. Sınıf savaşını giderek daha da acımasız, daha sert boyutlar alıyor. Burjuva partileri arasındaki çatışma ve sürtüşmeler hızlanmıştır. Faşizm tehlikesi artmıştır. CHP ağırlıklı hükümet bütün alanlarda emperyalizmle, işbirlikçi-tekelci burjuvaziyle, gericilikle uzlaşmaya gidiyor. Faşist saldırılar karşısında geriliyor. Antikomünist uygulamalar artıyor. Bunalımın yükü emekçilerin sırtına yükleni-

yor. Türkiye Kürdistanı'nda burjuvazinin şövenist baskıları, ulusal ezgi yoğunlaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi, baş düşman NATO'ya, emperyalizme, işbirlikçi-tekelci burjuvaziye, gerici faşist güçlere karşı savaşı öne almıştır. Ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi, barış ve sosyalizm için yığınların savaşlarını örgütleyiyor. Onların güncel istemleri için çıkışlarını, sosyalizme açılan ileri demokratik devrim savaşıyla bağlıyor. TKP, Kürt halkı üzerindeki şövenist baskı, ulusal ezgi ve zorla özümseme politikasına karşı savaşıyor. Hükümetin NATO'culuk, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasının içyüzünü yığınlara açıklıyor. Onları uyandırıyor. Yığınların hoşnutsuzluğunu kendi çıkarları için kullanmak isteyen AP, MHP gibi gerici faşist partilerin demagojilerine karşı savaşıyor. Hükümetten yüz çeviren ya da onu henüz destekleyen halk yığınlarını eylem birliğine çekmek, ulusal demokratik cepheyi oluşturmak savaşına kazanmak yolunda yürüyor.

TKP antiemperyalist, antifaşist yığın eylemini ana savaşım biçimi olarak belirliyor. Hükümetin politikasına bel bağlamak da, serüvenci grupların terör eylemleri de faşist tırmanışa yardımcı oluyor. 1 Mayıs eylemi, devrimci yığınsal savaşım taktiğinin eylem alanında başarılı bir doğrulanması oldu.

TKP, sıkıyönetimden sonra doğan yeni koşullarda legal, illegal çalışmayı uyumlaştırıyor. Hem uluslararası durum, hem de memlekette derinleşen bunalım, TKP'nin üzerine tarihsel sorumluluklar yüklüyor. Bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasını belirleyecek olan subjektif etmendir. Partimizin her alanda daha da güçlenmesi, yığınları savaş alanlarına çekme yeteneğini daha da yükseltmesidir. İşçi sınıfının birliğinin, işçi-köylü bağlaşıklığının, ulusal demokratik cephenin kurulmasıdır.

Halk yığınlarının antiemperyalist, antitekelci demokratik eylemini yükseltecek olan, böylesi bir politikadır. İşçi sınıfının öteki halk yığınlarını kendi çevresinde birleştirmesi, proletarya hegemonyası, TKP'nin bağımsız politikası temelinde yığınsal etkinliğinin artmasıyla sağlanacaktır. Bu da TKP'nin en başta işçi sınıfı arasında, köylülük, orta katmanlar içinde giderek yükselen önderliğiyle bağlıdır. Komünistlerin yığınlar arasındaki savaşımı, ulusal demokratik güçleri üstten birleştirmede temeldir. TKP, üstten ve alttan tek cephe politikasını birbirinin karşısına koymuyor.

Toplantı, TKP'nin politikasının doğruluğunu onayladı. Partimizin nicel ve nitel yönden hızla geliştiğini, yurt çapında işçi sınıfının yığınsal Markçı-Leninci partisi olma niteliğine yükseldiğini gösterdi. TKP'nin Leninci politik, ideolojik örgütsel birliğinin daha da güçlendiğini saptadı. Parti kadrolarının politik deneyimi, olgunluğu artıyor. Savaşkanlık düzeyi geliyor. Parti örgütleri, çetin koşullarda devrimci özveriyle savaşıyor. Yığınlar

İNİNDE donmuş kalıplarla değil, dalıcı, yaratıcı biçimlerle çalışıyor. Böylece, egemen güçlerin TKP'ye karşı çok yönlü saldırı ve yalıtılma girişimlerini kırıyor.

Toplantı, eksikleri de saptadı. Onların giderilmesi yollarını gösterdi. Partinin, önüne çıkan her türlü zorluğu, Leninci birlik ve disiplinle çözecek, aşacak güçte olduğunu kanıtladı.

Günümüzde ideolojik çalışmayı her alanda daha da geliştirmek partimizi güçlendirmede tutulacak ana halkadır. İşçi hareketinin ideolojik düşmanlarına, sağ ve "sol" oportünizme karşı savaş aralıksız sürüyor. Bu savaşta günümüzde baş tehlikeyi sağ oportünizm oluşturuyor. TKP bu tehlikeye karşı savaşmadan, "sol" oportünizmin yenilemeyeceğini belirtiyor. Marksizm Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin ışığında yürüyor.

Toplantı, sağ oportünizm tehlikesine karşı uyarı yaptı. Her türlü sağ ve "sol" yanlış görüşleri eleştirdi. Parti belgelerini, Merkez Komitesi Genel Sekreteri Bilen yoldaşın görüşlerini, Parti politikasını çarpıtan, vardığı sonuçlarla bugünkü koşullarda serüvenciliğe yol açan, UDC politikasının gereklerini atlayan yanlış tutumlara karşı savaş zorunluktur.

Öte yandan, Leninci parti normlarının göz bebeği gibi korunması, titizlikle uygulanması için savaş sağ oportünizme karşı savaştan ayrılmıyor. Farklı koşullarda savaşan parti örgütlerinin tümünde aynı Leninci kadro niteliklerinin yaratılması süreci ilerliyor.

Toplantı, tüm parti örgütlerini, yığınlarla birlikte, yığınların önünde devrimci görevleri daha da üstün bir başarıyla yerine getirmek için savaşa çağırıyordu.

TKP, emperyalizmin baskılarına, faşizm tehlikesine, tekellerin artan sömürüsüne karşı olan tüm güçlerle eylem birliği için ardıcıl savaşımını daha da hızlandıracaktır.

TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu
3 Haziran 1979

3 Emperyalist Baskılara ve Faşizm Tehlikesine Karşı Savaş

TKP MK Politik Bürosu, yöre sekreterleriyle, yığın çalışmaları sorumlularıyla yaptığı toplantının sonunda bir Açıklama yayımladı. Bu Açıklama, bu belge memlekette politik alanda, özellikle TKP örgütleri ve sempatizanları arasında geniş yankılar uyandırıyor. Partinin ideolojik ve örgütsel birliğini güçlendirmesi TKP'ye umut bağlayan tüm güçleri daha da yüreklendiriyor.

Bu belgede TKP her şeyden önce emperyalizmin yoğunlaşan baskılarıyla at başı artan faşizm tehlikesine karşı halkımızı uyarıyor. Faşizm tehlikesi, ülkemizde derinleşerek süregiden ekonomik, politik bunalımdan ve emperyalizmin egemenliğinden, baskılarından kaynaklanıyor.

Hükümetin ters politikası ve ulusal demokratik güçlerin eylem birliği kuramaması faşizm tehlikesini artırıyor. Bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasını belirleyecek olan subjektif etkindir.

Somut olaylar, son politik gelişmeler bu saptamaları doğruluyor. Bölgemizdeki devrimci süreçler, emperyalizmin baskılarını ülkemiz üzerinde daha da yoğunlaştırmasına yol açtı. NATO ve uluslararası finans örgütleri Türkiye'yi en yakın bağlaşıklarına, Sovyetler Birliği'ne, sosyalist ülkelere düşman etmek için var güçle çabalıyor. Öteden beri askersel masraflar ve emperyalizmin ekonomimiz üzerindeki egemenliği bunalımların başlıca kaynağını oluşturuyor. Günümüzde artan baskılar, bunalımı daha da derinleştiriyor. Bu durum, emperyalizmle tüm halk arasındaki çelişkileri, çatışmaları sertleştiriyor. Egemen güçlerin kendi aralarındaki çatışmayı hızlandırıyor. Emperyalistler, kendilerine en fazla uşaklık yapacak güçleri, faşistleri sürekli kışkırtıyor.

Ekonomik bunalım, orta ve küçük mülk sahiplerini büyük bir hızla yıkıma sürüklüyor. Bunların sallantıları, yalpalamaları artıyor. Bu durumdan, faşist MHP ve Amerikancı AP yararlanmaya çalışıyor. Devlet aygıtı içindeki faşist yuvalar kurutulmadı. CIA-MIT ortaklığında faşist vurucu terör örgütleri daha yaygınlaştırılıyor. Bunlara Apocu, Acilci diye tanınan polis örgütleri de ekleniyor. Yaratılan kanlı terör ortamından gerici-faşist güçler yararlanıyor, "güçlü devlet" deyip, Şili örneği faşist devleti yığınlara benimsetmeye çalışıyor. Burjuva parlamentoculuğundaki yozlaşmalar, faşist rejim özelemlerini kamçulamakta kullanılıyor.

Son günlerde Demirel'in ordu ile ilgili izlediği politika, gericiliğin faşist MHP ile aynı tipte oynamaya ne denli yatkın olduğunu gösterdi. 30 general eskisi ile yapılan gizli toplantı buna örnektir. Giderek finans oligarşisinin faşizm atına oynama eğilimi yoğunlaşıyor. Gazetelere verilen paralı ultimatolar, Türkiye'nin Batı'dan, NATO'dan koparıldığı yolundaki yaygaralar, burjuvazinin en işbirlikçi, en tekelci, en şövenist kesiminin giderek daha fazla baş kaldırdığını gösteriyor.

Son günlerde artan bir biçimde "hükümeti devirme" çağrılarının alışılmış parlamenter boğuşmanın ötesinde olduğu açıktır. Faşizm tehlikesi, Açıklama'nın da belirttiği gibi artmıştır. TKP MK Polit Bürosu'nun Açıklaması buradan emperyalizme, NATO'ya ve faşizm tehlikesine karşı savaşı başa alma sonucunu çıkarıyor.

Faşizm tehlikesinin somut koşullardan, giderek derinleşen bunalımlardan kaynaklandığı açık. Ama, bu tehlikenin geriletil-

memesi ve giderek artması yalnızca toplumsal-ekonomik bunalımlarla açıklanamaz. Çünkü, bunalımlar çok daha güçlü olarak devrimci yığın hareketlerinin yükselmesi koşullarını olgunlaştırıyor. Faşizm tehlikesinin artmasında rol oynayan başlıca etmenler nelerdir?

Faşizm tehlikesi hükümetin izlediği ters politikanın sonucunda daha da artıyor. Bu politika, milyonlarca emekçinin umutlarını yıkıma uğrattı. CHP'den ulusal bağımsızlık, demokratik özgürlükler bekleyen, sosyal adalet, genlik uman yığınlar umduklarının tam tersini buldular. Hükümet, yığınların karşısına, emperyalizmle uzlaşma, NATO'culukta ayak direme, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasıyla çıktı. Hükümetin bu politikasının sonuçlarından gerici-faşist partiler yararlanmaya çalışıyor. Yığınları şaşırtmaya ve kendi amaçları doğrultusunda eyleme geçirmeye uğraşiyor. Hükümet ise, yığınları alanlardan uzak tutmak için elindeki tüm olanakları kullanıyor. 1 Mayıs bunun en somut örneğidir. Polit Büro'nun Açıklaması, bu nedenlerle, hükümetin ters politikasının yığınların önünde açığa vurulmasını vurguluyor.

Faşizm tehlikesinin giderek artmasında, ulusal demokratik güçlerin eylem birliğinin kurulamaması başlıca etmenlerden birini oluşturuyor. Emperyalist baskılara ve faşizm tehlikesine karşı eylem birliğinin gerçekleşmemesinde baş engel CHP yöneticileridir. Onların antikömünist tutumlarıdır. CHP sağ kanadı, CHP'nin faşizme ve emperyalizme karşı savaşta yer almasını bütün güçleriyle önlemeye ve ulusal demokratik güçlerin eylem birliğini baltalamaya çalışıyor. Bu eylem birliği düşmanlığı ve antikömünizm, CHP yöneticilerinin sınıfsal çıkarlarından kaynaklanıyor. Onlar, tekellerin çıkarlarını kolluyor, tekellere dayanarak ayakta kalmaya çalışıyor. Bu yol, halkın davasına zarar veriyor ve faşizm tehlikesini artırıyor. Oysa CHP içinde ulusal demokratik cephe ve eylem birliğinden yana güçler vardır. Kaldı ki, CHP'nin büyük çoğunluğunun çıkarları, emperyalizme ve faşizme karşı savaşmayı gerektiriyor. Nedir ki, günümüzde bu güçler CHP yönetiminin etkisi altında eylem birliğinden yana ardıcıl bir tutum alamıyor. Bocalıyor. TKP bu güçleri eylem birliğine çekmeye çalışıyor. Bunu da CHP yöneticilerinin izledikleri politikayı geniş CHP'li yığınların kendi deneyleriyle kavramalarına yardımcı olarak yapmaya çalışıyor. Komünistlere göre, sözde "faşizme karşıyız" diyen, ama eylemde faşizm karşısında gerileyen CHP sağ kanadı yönetimini yığınların önünde demaske edecek biricik tutum şudur: Onları, aralıksız, faşizme karşı savaşta somut önlemler almaya ve yığınların faşizme karşı savaşlarını desteklemeye çağırarak; ters tutumlarını, antidemokratik tutumlarını sürekli eleştirmektir. Çünkü komünistler, kendileri için açık olan gerçeklerin, yığınlar için henüz açık olmadığını biliyorlar ve öznelciğe düşüyorlar.

Eylem birliğinin gerçekleşmemesinde sosyalist parti yöneticilerinin ön yargılı tutumları büyük rol oynuyor. Bunlar TKP'nin sayısız eylem birliği çağrılarını ya görmezlikten geliyor, ya da bilerek karalıyor. Nedir ki, TKP bu partilerle eylem birliği yolundan ayrılmıyor.

Politik Büro Açıklaması, bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasında, yani faşizmin geriletilmesinde, ileri demokratik devrim yönünde ileriye doğru gidilmesinde belirleyici etmenin, özel etmen olduğunu saptıyor. Bu, TKP'nin örgütsel, ideolojik birliğini güçlendirmektedir. Yığınların bunalım koşullarında gerici-faşist partilere kaymasını önlemek, hükümetin faşizm tehlikesini artıran politikasına karşı yığınları devrimci yönde uyarmak ve emperyalist baskılara, faşizm tehlikesine karşı olan en geniş güçlerin eylem birliğini oluşturmak TKP'nin her alanda daha da güçlendirilmesine her zamankinden daha çok bağlıdır.

Politik Büro'nun bu doğrultusu, komünistlere Leninci parti bayrağını daha da yükseltme görevini veriyor.
(TKP'nin Sesi Radyosu, 5 Haziran 1979)

4

Baş Düşmana Karşı Savaş

TKP MK Politik Bürosu'nun 3 Haziran 1979 günlü Açıklaması, memleketin içinde bulunduğu derin bunalımı, bu bunalımın koşullarında artan emperyalist baskı ve faşizm tehlikesini özellikle vurguluyor. Bu baskı ve tehlikenin artmasında hükümetin ters politikasının ve ulusal demokratik güçlerin dağınkılığının rolünü bir kez daha açıklıyor.

Bir başka deyişle, bugünkü güçler dengesinde bunalımın, emperyalist baskının yoğunlaşmasına ve faşizm tehlikesinin artmasına yol açması bir gerçektir. **Burada açıklığa kavuşturulan sorun, bunalımın hangi düzeyde olduğu, devrimci sürecin hangi öğelerinin ne ölçüde olgunlaştığı değil, bunalımın bugün doğurduğu reel sonuçların ne olduğudur.** Açıklama, bu soruna belirtildiği gibi, her şeyden önce, emperyalist baskıların yoğunlaştığı ve faşizm tehlikesinin arttığı görüşüyle yanıt veriyor. Özellikle yığınların hareketliliğinde görece durgunluk, işbirlikçi-tekelci burjuvazide bunalımdan faşist diktayla çıkma hevesi uyandırıyor.

Ama Politik Büro Açıklaması, bugünkü bunalımı çözümlerken, yalnızca bu sonuca varmıyor. Burjuva partileri arasındaki çatışmaların hızlanmasına ve egemen güçlerin eski yöntemlerle hükümet etme olanaklarının daralmasına da dikkat çekiyor. Sıkıyönetimin her şeye karşın yığınların savaşımını durduramadığı olgusunun altını çiziyor. Buradan çıkan sonuç, geniş emekçi yi-

ğınlarda giderek hoşnutsuzluğun arttığı ve bu gelişmenin yığınların eyleminde devrimci bir kabarmaya yol açacağıdır.

Yığınların hareketliliğinin azalmasını mutlaklaştırmak kuşkusuz yanlış olur. Eğilim, devrimci sürecin gerilemesi yönünde değil, ilerlemesi yönündedir. İşçiler 1 Mayıs'ta görüldüğü gibi, TKP'nin çağrılarına uyuyorlar. Gençliğin, kadınların, meslek guruplarının irili, ufaklı çıkışları aralıksız sürüyor. Tüm yalıtılma girişimlerine karşın, Anadolu'nun değişik yörelerinde yapılan eylemlerin yığınsallığında yeniden bir artış gözleniyor. Kaldı ki, daha şimdiden yüzbinlerce işçi, önümüzdeki aylarda kızışacak çetin bir toplu sözleşme dönemine giriyorlar. TKP, yarım milyon işçiyi, tekellere karşı sonuna kadar ardıcıl, kararlı, zorlu bir savaşıma hazır olmaya çağırıyor. En önemlisi, memleket, öylesine alçakça bir emperyalist dayatmayla karşı karşıya, öylesine canavarca faşist tuzakların, hükümet devirme girişimlerinin eşliğinde ki, bu durum işçilerin, emekçilerin ve ordunun içinde hoşnutsuzluğu, devrimci tepkileri yoğunlaştırıyor. Tekellerin dayanılmaz sömürüsü, yoksullaşma bu gelişmeye temellik ediyor. Holdingçi burjuvazinin en gerici kesimlerinin açıkça hükümete karşı saldırıya geçtikleri, Sabancı'ların "kendilerine göre bir hükümet çıkaracaklarını" açıkça ilan ettikleri bir sırada, başta işçi sınıfının, emekçilerin tekellere karşı girişeceği yığınsal savaşım, CHP yöneticilerinin etkisiyle bugün için savaş alanı dışında kalan en geniş güçlerin de ikircimini ortadan kaldırabilir ve güçler dengesini devrimci yönde değişikliğe uğratabilir, devrimci sürecin öğelerinin olgunlaşmasını hızlandırabilir.

İşte böylesi bir savaşımın olanaklarını görmek ve bütün alanlarda, emperyalizmin ve gerici-faşist güçlerin saldırısına göğüs germeye hazırlanmak işçi sınıfımız, halkımız için büyük önem taşıyor.

TKP MK Politik Bürosu, partimizin bugünkü çizgisini böylece çiziyor: Bugün, baş düşmana karşı savaşmak, emperyalist baskıları ve faşizm tehlikesini tüm yurtsever, demokrat güçlerle eylem birliği içinde geriletmek, püskürtmek; ama bir yandan da, emperyalizmin egemenliğini ve faşizm tehlikesini köklerinden söküp atmak için sosyalizme açılan ileri demokratik devrime hazırlanmak, yığınlara, böylesi bir devrim olmadan köklü çözümlerin de olanaksızlığını aralıksız kavratmak...

Politik Büro'nun Açıklaması yığınların güncel istemleri uğrundaki çıkışlarını ileri demokratik devrim savaşına bağlamının zorunluğunu özellikle vurguluyor.

(TKP'nin Sesi Radyosu, 6 Haziran 1979)

TKP MK Politik Bürosu'nun yöre sekreterleri ve yığın çalışmaları sorumlularıyla yaptığı toplantısı, 1978 Merkez Komitesi Plenumu'ndan bu yana partinin gelişme sürecini inceledi.

Varılan sonuç nedir?

Politik Büro'nun 3 Haziran 1979 günlük Açıklaması, varılan sonucu şöyle özetliyor: TKP'nin yurt çapında işçi sınıfının yığın-sal Marksist-Leninist partisi olma niteliği yükseliyor. Partimiz nicel ve nitel yönde hızla gelişiyor, güçleniyor.

TKP'nin gücü ile ilgili kanıtlar, işbirlikçi tekelci burjuvazinin, reformcu burjuvazinin, Maocuların, sağ ve "sol" oportünistlerin ideolojik saldırılarının özünde yatıyor. Bunların tümü TKP'ye saldırıda birleşiyor. Buna karşın, eylem alanlarında yığınlar, TKP'nin bayrağını yükseltiyor ve her geçen gün ulusal demokratik güçlerin örgütleri içinde TKP ile eylem birliği istemi güç kazanıyor.

Bununla, komünistlerin önündeki çetin zorlukları, gelişme yolumuz üzerindeki engelleri, parti doğrultusunun uygulanması sırasında ortaya çıkması kaçınılmaz nice yanlışları küçümsemiş olmuyoruz. Böylesi sorunlar vardır ve gelişmenin her aşamasında değişik biçimler altında var olmaya devam edeceklerdir. Nedir ki, partimizin karşı karşıya olduğu bütün sorunlar, öz bakımından, kendilerine çeşitli adlar yakıştıran küçükburjuva partilerinin sorunlarından kökten ayrıdır. Komünistlerin karşılaştıkları ve her durumda başarıyla çözebildikleri sorunlar, gelişmenin, güçlenmenin sorunlarıdır. Buna karşılık, küçükburjuva devrimciliğinin tüm sorunları gelişmemenin, parçalanmanın sorunlarıdır.

Politik Büro Açıklaması şunu vurguluyor: «**Bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasını belirleyecek olan subjektif et-kendir.**» Bu saptama, her şeyden önce TKP'yi ideolojik, politik, örgütsel her alanda, daha da güçlendirmeyi ve onun strateji ve taktiğini, ulusal demokratik cephe, işçi-köylü bağlaşıklığı, işçi sınıfının birliği çizgisini doğrulukla uygulamayı, sağ ve "sol" oportünizme karşı savaşı, yığınları savaş alanlarına çekme yeteneğini yükseltmeyi gerektiriyor. İkinci olarak, işçi ve emekçi yığınların bilinçlendirilmesi, emperyalizme, faşizme ve tekellerin sömürüsüne karşı sonuna kadar savaş kararlılığı edinmesi yolunda aralıksız çaba zorunluk oluyor. Yığınlar arasında, en yetenekli önderleri bulup çıkarmak, yalnız iyi sendikacı, iyi dernek sekreteri değil, militan grevci, sokak göstericisi, yığın savaşları yöneticisi bolşevik ajitatör ve propagandacılar yetiştirmek gerekiyor. Üçüncü olarak, komünistler, yığınların örgütlülük düzeylerini çok daha yükseltmek göreviyle yükümlüdürler.

Bütün bu görevleri başarıyla yerine getirmek için, TKP, en küçük ideolojik yanlışları bile amansızca eleştirmek, bunları düzeltmek görevini öne koyuyor. Politik Büro Açıklaması, bir yan-

dan parti normlarının titizlikle korunmasının gereğini vurguluyor. Günümüzde komünistleri sağcı oportünizm tehlikesine karşı uyarıyor. Öte yandan da, bugünkü koşullarda serüvene götürücü önerilere dikkat çekiyor. Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olduğu yolundaki ve daha başka konulardaki parti görüşlerinin arkasına gizlenerek, serüvenci yönde önerilerde bulunan, ulusal demokratik cephe politikasını bir yana bırakan görüşleri eleştiriyor.

Oportünizmin her türüne karşı savaş zorunluktur. Parti sıralarında oportünizmin yer bulamaması, bu akımların zararlarına karşı bağımsızlık kazanıldığı anlamına gelmez. Oportünizmle sürekli bir savaşım verilmeden parti sıraları arı tutulamaz. **O nedenle, TKP, günümüzde, her şeyden önce sağcı oportünizmi asıl tehlike olarak belirtiyor ve en az onun kadar Marksizm-Leninizme düşman olan "sol" oportünizme karşı savaşta sağ oportünizme karşı savaştan ayırmıyor.**

Politik Büro Açıklaması, partimizin karşı karşıya olduğu görevler zinciri içinde hangi halkanın tüm zinciri kavramamıza el verdiğini de belirtiyor. Bu görev, parti eğitimini güçlendirmek, ajitasyon, propaganda çalışmalarını daha da iyileştirmektir. Şimdi, tüm komünist ajitator ve propagandacılar bütün alanlarda çalışmalarını daha da geliştirmek yönünde yaratıcı çabalarını yoğunlaştırıyorlar.

TKP her zaman olduğu gibi, bugün de milyonlarca emekçiyi köreltmek isteyen gerici, antikomünist burjuva ideolojisine karşı savaş başa almıştır. Bu ideolojinin işçi sınıfı sıralarına sızması olan her türlü oportünizmle uzlaşmasız savaştan geri durmamıştır. Partimizin bugün her zamankinden daha güçlü olan Leninci ideolojik, politik ve örgütsel birliği işte bu savaşa bağlıdır. (TKP'nin Sesi Radyosu, 7 Haziran 1979)

6

Savaş Makinası: NATO

İ. BİLEN

TKP MK Genel Sekreteri

NATO'nun kuruluşunun 30., ülkemizin bu saldırgan örgüte sürüklenişinin ise 27. yılında, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in **Atılım**'ın Mayıs 1979 sayısında yayımlanan bir yazısını sunuyoruz :

NATO'nun kuruluşundan bu yana 30 yıl geçti. 130 silahlı çatışmayla kana boyanmış bir tarih bu. Geçen yıllarda bir gerçek sayısız kez kanıtlandı: NATO'nun amacı kapitalist sömürü sistemini kaçınılmaz yıkılışından kurtarmaya çalışmaktır. Bu amaçla o, bir yandan sosyalist ülkelere, ulusal kurtuluş hareketine kar-

şı saldırı politikası izliyor. Öte yandan da kapitalist ülkelerin her birindeki işçi hareketini, barış hareketini o ülkelerin içişlerine karışmakla bastırmaya çalışıyor. Bundan ötürü NATO, tüm insanlık için savaş ve terör demektir.

Türkiye'nin NATO'ya sürüklenişi NATO'nun iç yüzünü açıkça gözler önüne sermiştir. Burjuvazi bir yandan sosyalist Kore'de kan dökmeye gitti. Mehmetçiği Amerikan dolarına satışa çıkardı. Öte yandan içerde TKP'ye, barışseverlere, halkın üzerine kanlı terörle yüklendi. NATO bugün de hem ekonomik yıkımın baş nedeni, hem de faşizm tehlikesinin ana kaynağıdır. Bu yüzden ülkemizde emekçiler, yurtseverler NATO'nun 30'uncu yılını, İzmir'de, Eskişehir'de, Mersin'de sıkıyönetim bölgelerinde direnişlerle karşıladılar. "NATO'ya hayır" diye haykırdılar. Bu iki sözcük, halkımızın savaş bayrağı olmuştur.

NATO Yayılmacılığı

Dünya ölçüsünde güçler oranının değişmesi, yumuşama sürecinin güçlenmesi, emperyalizmin askersel blok politikasının temellerini sarstı. Günümüzde emperyalistler, bu saldırgan politikayı yeniden canlandırmaya çabalyorlar. Antisovyetizm kampanyaları "komünizm tehlikesi" yaygaraları bu nedenle artmıştır. Emperyalist zincirin halkalarındaki kopmalar, başkaldırmalar karşısında emperyalizm yeni saldırganlık planları kuruyor. Bu planların temeli, NATO'nun etki alanını genişletmek, yeni askersel bloklar oluşturmak, silahlanmayı aralıksız tırmandırmaktır.

NATO yayılmacılığı, en başta barış ve silahsızlanma savaşında uluslararası komünist hareketin birliğini daha da güçlendirmek görevini öne çıkarıyor. Bu durum, antisovyetizmin her biçimine karşı aralıksız savaş ve reel sosyalizmin kazanımlarını ardıcıl savunmayı herkesten önce komünistlerin önüne güncel görev olarak koyuyor. Büyük burjuva basını NATO ile Varşova pak-tını özdeş göstermeye yelteniyor. Bir de işçi hareketinde "yumuşamayı tehlikeye düşürmemek", "dengeyi bozmamak" için NATO'dan çıkma savaşına yan çizenler var. Böylesi görüşler oportünizmin her türüne karşı savaşın güncelliğini, zorunluğunu gösteriyor.

NATO'culuğun Bunalımı

Bu "denge" gerekçesini Türkiye'de bugünkü hükümet de ileri sürüyor. Halkımızın NATO'ya karşı tepkilerini böylelikle etkisiz bırakmak istiyor. Olaylar bu iki yüzlü savları çürütüyor: CEN-TO'nun yıkılması barışa yaradı. Ama, Amerikan emperyalizminin bölgede yeni bir askersel blok kurma çabası barış için tehliktir. SEATO'nun çökmesi Uzak Asya'da halklara barış getirdi. Şimdi burada yeniden bir askersel blok kurma hazırlıkları bölgeyi ateşe veriyor. Vietnam'a Çin saldırısı bunu kanıtıyor.

Son günlerde emperyalist basın başka bir yalanı diline dola-
dı. "Türkiye Amerika'ya yeni yeni casusluk üsleri vermezse SALT-
II görüşmeleri çıkmaza girer" diyorlar. U-2 casusluk uçağı ola-
yını anımsayalım. Bu provokasyon iki askersel bloku bir anda
karşı karşıya getirmiş, uluslararası gerginliği hızla artırmıştı. Bir
ülkenin kapı eşiğinde casusluk üsleri kurmanın barışa yarayaca-
ğı görüşü emperyalist propagandanın tepetaklak "mantığını" ap-
açık gösteriyor.

Bu iki yüzlü savların anlamı şudur: Ülkemizde egemen güç-
lerin yıllardır izleyegeldikleri NATO'culuk politikası derin bir bu-
nalım geçiriyor. Resmi ağızlar, NATO'ya bağımlılık politikasının
ana gerekçesinin yalan olduğunu açıkladı. «Sovyetler Birliği Tür-
kiye için tehlike değil» dedi. Bu saldırı blokunda neden hâlâ ka-
lındığı sorusuna yakıştırılan ikinci yanıt da çok geçmeden çürü-
dü. NATO'nun ekonomik kalkınmamıza "yarar" sağlayabileceği
yolundaki görüşler iflas etti. Tam da tersine, NATO'nun ülkemiz
için nasıl ağır bir yük olduğunu hükümet kendisi açıklamaya baş-
ladı. Sovyetler birliği ile bağlanan Politik Belge, arkasından ulu-
sal çıkarlarımızı gözeten bir dizi ekonomik işbirliği anlaşmaları,
NATO'culuğa ağır bir yumruk indirdi. Böylece günümüzde, Tür-
kiye'nin neden hâlâ bu emperyalist savaş makinasının bir dişlisi
olduğu sorusuna, hükümet çevreleri yanıt veremez duruma düş-
tüler.

Ama bu sorunun yanıtı var: Türkiye'yi NATO'ya tutturun
perçinlerden birisi, topraklarımıza üsleriyle, atom yığınaklarıyla
yerleşen Amerikan emperyalizmidir; onun koltuğunun altında
kapılarımızı zorlayan Federal Alman emperyalizmidir. İkincisi de
egemenliklerini emperyalist desteğe bağlı gören, işbirlikçi tekeli-
ci burjuvazidir. TKP bu iki başlı düşmana karşı aralıksız sava-
şiyor. Bu savaşta tüm ulusal demokratik güçleri birliğe çağırıyor.

Savaş Koşulları

ABD Türkiye'yi yeni bir askersel bloka sürüklemek istiyor.
İran'dan sökülen casusluk üslerini Türkiye'ye yerleştiriyor. Böy-
lesi bir durum NATO'ya karşı savaşı daha güçlendirmeyi güncel
ve zorunlu yapıyor. Bu savaşı başarıya ulaştırmak, yığınların an-
tiemperyalist eylemlerini yükseltmek için koşullar elverişlidir.

NATO Başkomutanı A. Haig, NATO'nun baş sorunlarından
birini açığa vurdu: Güneydoğu kanadını güçlendirmekten, Tür-
kiye'ye "yardım" etmekten söz etti. Guadelup tepe toplantısında
bu görev Federal Alman emperyalizmine düştü. F. Almanya em-
peryalist basını, Türkiye'yi "politik ateşi çıkmış", "ekonomik ne-
fes darlığı olan" bir "hasta adam"a benzetiyor. Görünen köy kla-
vuz istemez. Emperyalistler bu cephe gerisine pek güvenemiyor.

Türkiye emperyalist zincirin zayıf halkalarından birisidir.
Emperyalist zincirin burada zayıflamasının başlıca bir nedeni,
dünya ölçüsündeki güçler oranının değişimidir. Sosyalist ülkele-
rin güçlenmesi, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesidir.

Sovyetler Birliği'nin barış politikasının ve komünizm kuruculuğunun devrimci etkileridir. Bunun yanı sıra, kapitalizmin eşitsiz gelişmesi, NATO içindeki çelişkileri azdırıyor. Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'yla olduğu gibi, bir de bu ülkelerin egemen sınıfları kendi aralarında çatışmalara düşüyor. Türkiye NATO'nun Yakın ve Ortadoğu ülkeleriyle değinme yerinde. Deyim yerindeyse en sıcak bir noktada. Türkiye NATO'yu CENTO'ya bağlayan köprüydü. CENTO'nun yıkılmasıyla bu köprünün bir ucundaki bağlantı koptu. Bu durum bölgedeki çelişkileri daha keskinleştirdi. Bölgede kızışan ulusal kurtuluş hareketiyle emperyalizm arasındaki savaşım Türkiye üzerinde çok yönlü etkiler yapıyor.

Sonra, Türkiye derin sosyal, ekonomik, politik bunalımların burgacında. En başta işçi sınıfımızın savaştanlığı emperyalistler ve işbirlikçileri için korku kaynağı. Türkiye proletaryası, tüm ulusal demokratik güçleri, köylülüğü, orta katmanları bir tek cepheye birleştirme yeteneğinde. Bu yetenekten kuşku duyanlar ya cephe politikasına karşı çıkıyor, ya da cepheyi burjuvazinin bir kolunun peşine takılmak diye anlıyor. Emekle kapital arasındaki çelişkinin yanı sıra, ulusun çoğunluğu ile emperyalizm, işbirlikçi tekeli burjuvazi ve toprak ağaları arasındaki çatışmalar ulusal demokratik cephenin nesnel tabanını genişletiyor. Halk yığınlarının savaşları yükseldikçe egemen sınıfların içindeki çatlaklar derinleşiyor.

Emperyalizmi de, iç gericiliği de korkutan başlıca bir etken Türkiye işçi sınıfının Marksçı-Leninci, proletarya enternasyonalizmine sınımsız bağlı bir partisi olmasıdır. "TKP yoktur" diyenlere yaşamın kendisi ağır bir yanıt verdi. Şimdi de Türkiye'nin emperyalist zincirin zayıf halkalarından birisi olduğunu yadsıyanlar oluyor. Bu hükümete ileri adım attırmakla yetinelim, diyenler çıkıyor. Kim ne derse desin, TKP bağımsız, devrimci politikasıyla yığınların savaşlarının en başında yürüyor. Bu gerçek, burjuvazinin burjuva partilerinin arasındaki, hükümetin içindeki çatışmalarda yansıyor. Burjuvazi TKP'nin güçlenmesini durdurma yöntemlerini alabildiğine tartışıyor. Bu tartışmanın Meclise girmesi antikomünizmin, anti-TKP'ciliğin iflasıdır. TKP, yığınların umudu olma yolundadır. Yüzbinlerce işçi ve emekçinin alanlarda "TKP'ye özgürlük" diye haykırması, partinin politikasının doğruluğunu, saygınlığını, gücünün artmasını gösteriyor.

Emperyalizmin ve iç gericiliğin olanaklarını hiç küçümsemiyoruz. Emperyalizmin baskıları biteviye üsteliyor. Memleketimiz faşist bir tehlike ile karşı karşıyadır. Türkiye Kürdistanı cadı kazanına çevrilmiştir. Ama, bütün bunlara karşın yukarıda saydığımız nedenlerden ötürü, işçi sınıfının halkımızın NATO boyunduruğunu kırmak, ileri demokratik devrim yolunda ilerlemek için giderek daha elverişli koşullar oluşuyor. TKP, bu olanakları devrimci bir anlayışla değerlendirmek görevinden, Leninci savaş rotasından şaşmıyor.

İ. BİLEN

TKP MK Genel Sekreteri

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in, militarizm konusunda **Atılım**'ın Haziran 1979 sayısında çıkan yazısını aynen sunuyoruz :

Militarizm sosyal bir oluşum, bir olgudur. Toplumun antago-nist, uzlaşmaz, karşıt sınıflara bölünmesiyle ortaya çıkmıştır. Üre-tim araçları üzerinde özel iyelik onu doğurmuştur.

Militarizm, yalnız ve yalnız sömürü toplumuna özgüdür. Bu toplumun gelişmesiyle militarizm de değişikliklere uğramıştır.

Eski Osmanlı ordu sistemi, derebey-militarist sisteme dayanı-yordu. Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi süreciyle, güdük, bur-juva devrimleriyle militarizm biçim değiştirdi, kapitalist sömürü düzenine özgü askersel bir sisteme dönüştü. Ne 1908 burjuva dev-rimi, ne 1919-1922 Ulusal Kurtuluş Savaşı sonucu erki ele geçi-ren burjuvazi eski devlet mekanizmasını, militarist sistemi yıktı, kırıp parçaladı. Tersine, orduyu eski militarist kasnak, o sistem üzerine kurdu. Burjuvazi Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın demokratik devrime dönüşmesine eski militarist sistemi dayatmak yoluyla karşı çıktı.

"Halk Ordusu" Ülküsü

Ulusal Kurtuluş Savaşı'na ana itici güçler: İşçisi, köylüsü, geniş halk yığınları, toplumun değişik katmanları katıldı. Kur-tuluş Savaşı'na katılan A. F. Cebesoy gibi kimi komutanlar, anı-larında, halkın nasıl savaştığını özellikle vurguluyorlar. «Kadın, erkek,» diyorlar, «ellerinde kazma, balta, martın salgıncılara, düş-mana karşı savaştı... Ancak böyle ayakta kaldık.» Cebesoy, baş-ka bir olayı belirtiyor: «1920 Nisan ayında, eğer halkın —ulusal güçlerin— özveri ve kahramanlığı olmasaydı, düşman değil An-kara'ya, Kayseri'ye ulaşırdı» diyor.

"Yeşil Ordu" örgütüne sekreterlik yapmış olan Hakk ıBehiç şunları anlatıyor: «Doğrudan doğruya halkın içinden çıkan çe-teler arasında, atlı akıncılar arasında, Çar yanlısı Denikin ve Kol-çak ordularına karşı Bolşeviklerin yanında savaşmış olanlar var-dı.» Bunlar Birinci Dünya Savaşı'nda tutsak düşmüş, Kızıl Ok-tabr devriminden sonra anayurda dönmüş olan askerlerdi. Bun-ların arasında, halk çetelerinin içinde komünistler vardı.

Bu, halktan oluşan gerilla savaş birlikleri, Anadolu'da birbi-ri ardınca kopuveren gerici ayaklanmaları, Delibaşları, Anzavur-ları, Aynacıoğullarını, Çapanoğullarını ezdiler. Aydın, Gediz sa-vaşlarında düşmanı bunlar tepeledi. O dönemdeki "nizamiye"

kuvvetleri, ayaklanan, padişaha, salgıncılara dayanan gericilerin karşısında dağıldılar. "Halk Ordusu" ülküsü bu dönemde doğdu. Atatürk, o sırada, Meclis'in kapalı bir oturumunda yaptığı konuşmasında bir gerçeği açığa vurmak zorunda kalıyor. «Halk Ordusu hareketinin büyüdüğünü, kontrolün ellerinden çıkacak kadar genişlediğini»ni söylüyor. Bu hareketin «Meclis içinde de gruplar kurduğu»nu belirtiyor.

Burjuvazi eski "nizamiye"-militarist ordu sistemine ayak di-redi. Atatürk, "Halk Ordusu" görüşüyle uyumsuzluğun bir «çatışmaya varacağı»ni ve bunun «çok yakın olduğu»nu Meclis'te söyledi.

Eski ordu sistemini, militarizmi savunanların başında gelenlerden birisi İnönü'dür. Refet Bele, Rauf Orbay, Kuşçubaşı grubudur. Halk çetelerini arkadan vurmak için hazırlanan özel planı bu grup uyguladı İnönü'nün, Bele'nin, Bayar'ın komutasındaki atlı, yaya, topçu birlikleri 27 Aralık 1920'de çetelere karşı arkadan saldırıya geçtiler. 13 Ocak 1921'de Rauf Orbay hükümeti Komünist Partisi'ne yüklendi. Komünistleri tutukladı. 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece Mustafa Suphiler boğduruldu, Karadeniz'in derinliklerine gömüldü.

Burjuvazi, düzenli halk ordusu girişimine, ulusal kurtuluş savaşının demokratik bir devrime yükselmesine böyle kanla, kurşunla karşı çıktı.

Emperyalizm-Militarizm

Emperyalizm döneminde militarizm, tekellerin, bunların egemenliğinin yarattığı aşırı gerici ne varsa hepsini kendisinde toplar. Militarizm, tekelci burjuvazinin saldırganlık niteliğini en açık ortaya koyar. Lenin: «Çağdaş militarizm, kapitalizmin doğurduğu bir sonuçtur» der. Militarizmin sınıfsal niteliğini böylece ve kesin belirtir.

Burjuva ideologları, kapitalist toplumda militarizmin varlığını yadsımlıyorlar. Ama onun sınıfsal niteliğini küllüyor, üzerinden atıyorlar. Türkiye'de burjuva bilginleri, politikacıları, ideologları bunu, "Türk toplumunun tinsel, törel, etnik nedenleri"ne, "Türk asker doğar" gibi şovenist ilkelere bağlıyorlar. Burjuvazi, onun propaganda araçları, radyoları, gazeteleri ordunun "sınıflar üstü" olduğunu gevelerler. Onun, "kutsal" olduğu masalını yayarlar.

Militarizm, yurt içinde yığınlar üzerinde, işçi sınıfına, ilerici güçlere ve örgütlere karşı burjuvazinin elinde, onun erkini korumak için bir baskı aracıdır Dışarda, başkalarının topraklarını ele geçirmek için savaş aracıdır. Her iki biçimde de sömürgeci sınıfların elinde askersel güçtür.

Militarizm, emperyalist aşamada doruğa ulaştı. NATO gibi saldırganlık örgütleri bunun en somut biçimidir. Başını Amerikan

emperyalizmi çekiyor. Bu saldırganlık örgütleri, uluslararası alanda, herşeyden önce Sovyetler Birliği'ne, sosyalist ülkelere karşı kurulmuştur. Bu örgütler, ulusal kurtuluş hareketlerini ezmek, halklara yenisömürgecilik sistemini dayatmak için kullanılıyor. Militarizm, kapitalist ülkelerde işçi sınıfı hareketini, komünist hareketi bastırmak, devrimci durumun oluşmasını önlemek için öne sürülüyor. Militarizmin bu niteliklerini Türkiyemizde de bol bol görüyoruz.

Kalan ve Değişen

Ülkemizde işbirlikçi burjuvazi, gerici egemen çevreler, bunların hükümetleri militarizmi-ordu sistemini geliştirme yolundan yürüdü. Bu süreci burjuvazi, emperyalist tekellere, onlara yurdun kapılarını açmakla, ulusal çıkarılara aykırı politikayla güçlendirdi. Ordu NATO'ya bağlandıktan sonra bazı eski geleneklerini yitirdi. Tepedeki militarist klik ulusal kurtuluş savaşı geleneklerini kenara attı. Eski kışla kırbaç sistemini Amerikan kışla sistemiyle birleştirdi. Amerikan ordu düzeni eğitim yöntemleri, yönergeler üniformasıyla, hemen hemen herşeyiyle orduya gelip oturdu. Subay kadrosunun halk kökeninden gelmesi baltalandı. Askersel okullarına alma ve eğitim sistemi değiştirildi. Burjuvazi, subay kesiminin kendi sınıfından olmasını başa aldı.

En önemli ayrışma, sivrilme militarist klik arasında, tepede oldu. Bu gelişme, Türkiye'nin NATO'lara girmesiyle, memleket ekonomisinin, devlet bütçesinin askersel raylara oturtulması politikasıyla hızlandı. Bunların yalnız aylıkları artmadı. Özel villaların yanısıra başka "nimetler" de geldi.

Ordunun tepesinde belli bir kol yerli ve yabancı kumpanyalarla, bankalarla, tekellerle bağlandı. OYAK Holding bu yolda geniş olanaklar sağladı. Türünler, Tağmaçlar, Elverdiler, Sunayar, bunlar gibileri bankaların, anonim ortaklıkların yönetim kurullarına, bol aylıkla üye oldular. Militarizm yerli ve yabancı tekellerle böyle bağlaştı.

Türkiye'de militarist klik, ordunun en tepesine çıkanlar, her zaman devletin, hükümetin politikasında aktif rol oynamışlardır. Cumhurbaşkanlığı bunların tapulu malı olmuştur. Militarist klik, devlet mekanizmasında üst bürokratik kesimle böylesine sarmışıktır.

İçerde

Militarizm içerde, işbirlikçi tekeli burjuvazinin elinde işçi sınıfına, ilerici güçlere ve örgütlere karşı vurucu, ezici güç olarak, uygulanan sıkıyönetimlerle somut biçimde ortaya çıkıyor. Faşist tirmanışa destek oluyor. Kontr-gerillacılara, faşist örgütlere, Maoculara arka oluyor. 12 Mart sürecinde olduğu gibi, bu defa da Birinci ordu birlikleri, 66. tank tümeni İstanbul'u bastı

1 Mayıs'ta. 5 milyon yurttaşı evlerine tıkadı, sokağa çıkarmadı. Bu durumu protesto edenleri tutukladı, kışlalara, stadyumlara doldurdu. Öte yandan Demirel'in, MİT'in, Türkeş'in, CIA'nın eli altındaki faşist sürüleri sokaklarda cayır cayır adam öldürüyor.

Milli Güvenlik Kurulu bir "gölge hükümet". Sıkıyönetimleri o uzatıyor. Faşist saldırıları arkadan o dürtüklüyor. NATO komutanlığıyla bu kurul sıkı sıkıya bağlıdır.

Dışarda

Türkiye NATO'ya bağlandıktan bu yana dünya barışı için bölgemizde güvenliğin sağlanması için olumlu değil, olumsuz bir öge olmuştur. Militarizm, bunun başındakiler Türk askerlerini, Amerikan emperyalistleri hesabına, Korelerde kırdırdılar. Gene bu çevreler, NATO'ya bağlı kalan hükümetler, gene Amerikan planları uğruna Türk ordusunu Kıbrıs'ın, bağımsız bir devletin üstüne sürdüler. Bugün, Ankara'ya gelen, Çankaya'nın kapısına dikilen Amerikan Dışişleri bakan yardımcısı: «Casusluk uçaklarına hava alanı, göklerinizde uçma serbestliği verin» diye buyruklar salıyor. Militarist klik bunun karşısında "hazır ol" duruyor. Halkımızın ulusal onurunu, ulusal bağımsızlığımızın dış düşmanlarına böylesine çiğnetiyor.

Ordunun bir tepesi, bir de gövdesi var. Bu gövde, er, assubay, yurtsever subay ve komutanlar bu tutuma, bu gidişe karşıdır. Ta ötedenberi, emperyalizme, militarizme, faşizme karşı savaşagelen TKP, ordudaki yurtseverleri destekliyor. Onların NATO'ya, Amerikan köleliğine, militarizme karşı tutumlarına arka oluyor. Onların bu yoldaki girişimleri halkımızın ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi için verdiği savaştan ayrılmaz.

8

Oportünizmin Kaynakları

Türkiye'nin içine yuvarlandığı ağır bunalım ve sertleşen sınıf savaşı, burjuvazinin bütün kesimlerini ülkeyi olağan yöntemlerle yönetemez duruma getiriyor. İşbirlikçi, tekeli burjuvazi CHP ağırlıklı hükümetin uzlaşmacı, ödücü politikasından yararlanarak, faşizmi tırmandırıyor, orduyu halkın üzerine sürüyor. Egemenliğini bununla sürdürme olanaklarını arıyor. Ama işbirlikçi, tekeli burjuvaziye egemenliklerini sürdürme olanağını veren yalnızca bu değildir. «Onları ayakta tutan en önemli politik etken, gerçekte çoğunluk olan, emekçi yığınların desteğini kazanmış olan antiemperyalist, antifaşist, demokratik güçlerin dağınık ve iç çatışmalarla bölünmüş olmalarıdır.»¹

¹ TKP Konferansı (Belgeler), Temel Yayınlar, Ankara 1978, s. 117.

Antiempyalist, antifaşist, demokratik güçlerin birliğinin, en başta da işçi sınıfının sendikal ve politik birliğinin önündeki engellerin daha da yükseltilmesi burjuvazi için stratejik bir önem taşıyor. Eylem ve cephe birliğini engelleyen, sınıf sendikacılığına saldıran, yığınları eylemsizliğe iten sağ oportünizm ve gerici, faşist güçlere terörlerini, baskılarını artırma olanakları veren "sol" oportünizm bu konuda burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyorlar, ona destek oluyorlar. İşçi sınıfının birliği, işçi-köylü bağlaşıklığı, eylem ve cephe birliği için savaşım aynı zamanda sağ ve "sol" oportünizme karşı savaşımı da içeriyor.

Oportünizmin Nesnel Kaynakları

Oportünizm, Marksizm-Leninizme yabancı, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarlarını burjuvazinin çıkarlarına teslim eden bir politikadır. Böylesi bir politika izleyen oportünistler ise nesnel olarak burjuvazinin işçi sınıfı içindeki politik uzantıları, burjuva ideolojisinin iletkenleri, burjuvazinin işçi sınıfı içindeki şubeleridirler.

Lenin, oportünizmin raslantıların, bazı kişi ve grupların kötü niyetlerinin, hatalarının, ya da ulusal, geleneksel özelliklerin ürünü olmadığını söylüyor. Bütün kapitalist ülkelerin ekonomik sistemlerinde ve gelişmelerinin niteliğinde oportünist sapmaları sürekli doğuran derin, köklü nedenlerin bulunduğuna işaret ediyor.²

İşçi sınıfının toplumsal psikolojisini biçimlendiren ana etmen onun sınıf olarak sahip olduğu maddesel varlık koşullarıdır. Yani üretim araçlarından kopmuş olması, zincirlerinden başka yitirecek birşeyi olmaması; büyük işyerlerinde, aynı çatı altında, askersel disiplin altında çalışıyor olması; kapitalizme, sömürüye karşı ortak savaşımın, dayanışmanın sürekli gelişmesi, vb.'dir. Bütün bu ortak maddesel varlık koşulları işçi sınıfında kolektivizm, proleter dayanışması, birlik, disiplin, örgütlü olma, Marksizm-Leninizmi benimseme, özümleme özelliklerini yaratır. Ama işçi sınıfının varlık koşulları, aynı zamanda, onu burjuva ideolojisinin etkisi altında bırakan, sendikal, politik, ideolojik, örgütsel birliğini baltalayan koşulları da içerir. Kişilerin iradelerinden, niyetlerinden bağımsız olan bu koşullar, işçi sınıfının içinde oportünist akımların üzerinde yeşerdikleri nesnel kaynakları oluştururlar. Türkiye'de oportünizmin bu nesnel kaynaklarının başlıcalarını beş başlık altında toplayabiliriz :

- 1) **İşçi sınıfını kuşatan geniş küçükburjuva katmanların varlığı ve bunlar arasından işçi sınıfına sürekli yeni katılmalar.**

Türkiye'de nüfusun ezici bir çoğunluğunu, ekonomik açıdan

² V. İ. Lenin, "Avrupa İşçi Hareketi İçindeki Ayrılıklar", Toplu Yapıtlar, C. 16, s. 347. (İngilizce).

faal nüfusun yaklaşık % 70'ini emekçi köylüler, ücretli meslek sahipleri, esnaf ve zanaatkarlar gibi işçi sınıfı dışında kalan emekçiler oluşturuyor. Proletarya ile bu geniş küçükburjuva katmanlar arasında, Lenin'in deyimiyle, "bir Çin seddi" yoktur. Herşeyden önce işçi sınıfının küçümsenmeyecek bir bölümünün köyle olan bağları kopmamıştır. 1973 yılına ait verilere dayanan bir araştırmaya göre,³ tarım dışında kalan her 10 işçi ailesinden biri şu ya da bu büyüklükte toprak sahibidir. Bunun dışında işçi sınıfı çeşitli aile bağlarıyla, dostluk ilişkileriyle, günlük yaşam içinde her türden karmaşık bağlarla küçükburjuva kesimlerle temas halindedir.

Bunun dışında, kapitalizm her gün küçükburjuva katmanlardan nicelerini iflas ettirip işçi sınıfının saflarına atıyor. Her yıl yarım milyona yakın insan emek-gücü pazarına giriyor. Ayrıca, Türkiye'de de sonuçları görülen bilimsel-teknolojik devrimin hızlandırdığı yeni bir süreç var. Bir zamanlar toplumda ayrıcalıklı konumlara sahip olan ücretli ortakatmanlar, aydınlar hızla işçi sınıfının konumlarına itiliyorlar, işçileşiyorlar.

İşte bütün bu etmenler işçi sınıfı saflarında küçükburjuva dünyaya görüşünün, sallantılarının, teslimiyetçiliğinin ya da aşırı çoşkunluğunun doğması için verimli bir zemin yaratıyor.

2) İşçi sınıfının homojen olmayışı.

Oportünizmin nesnel kaynaklarından birisi de işçi sınıfının homojen (tek türden) bir bütün olmayışıdır. Bunun başlıca nedenlerinden birisi kapitalizmin eşitsiz gelişmesidir. İşçi sınıfı merkezleşme ve yoğunlaşma bakımından farklılıklar gösteriyor. İşçi sınıfının büyük bir kısmı İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gibi kapitalizmin en çok geliştiği kentlerde yoğunlaşmıştır. Ama bu kentlerde bile işçi sınıfının oldukça önemli bir kesimi işçi yoğunluğu çok düşük işletmelerde çalışıyor. Örneğin imalat sanayiinde ücretlilerin % 30 gibi önemli bir bölümü 10 ve daha az insan çalıştıran işletmelerde istihdam edilmektedir.

Ayrıca işçi sınıfı işkolları, meslekleri vb. bakımından da farklı kesimlere ayrılıyor. Metal işçileriyle hizmet sektöründe çalışan işçilerin aynı toplumsal psikolojiye sahip olmadığı açıktır.

Bunun dışında, işçi sınıfının dinsel (alevi, sünni vb.), ulusal (Türk, Kürt vb.) bakımlardan da homojen olmayışının işçi sınıfı içinde yarattığı farklılıklar var.

Önemli bir kesimi köy kökenli olan yurt dışında çalışan işçiler, hem geleceğe dönük beklentileri, hem yaşam koşulları bakımından ayrı bir kesimdirler. Sosyal demokrat partilerin işçi sınıfı arasında güçlü konumlara sahip olduğu bu ülkelerdeki işçilerin sosyal demokrat görüşlerin, reformizmin, "Avrupa Komünizmi" gibi oportünist görüşlerin etkilerine açık olmaları doğaldır.

³ Oktay Varher, Türkiye Tarımında Yapısal Değişme, Teknoloji ve Toprak Bölüşümü, DPT, Sosyal Planlama Dairesi, Ankara 1978.

Son olarak, işçi sınıfı içinde ayrı bir kesimi oluşturan işçi sınıfı aristokrasısından ve bürokrasisinden söz etmek gerekir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde tekelleri burjuvazinin kârlarından bir kısmı ile işçi sınıfı arasında yüksek ücretli bir "aristokrasi" yarattığı bilinen bir olgudur. Emperyalizmin sömürü alanı olan Türkiye'de, burjuvazi, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki kadar geniş bir işçi sınıfı aristokrasisi besleme olanaklarına sahip değil. Ama bu, böyle bir aristokrasinin hiç bulunmadığı anlamına gelmez. Özellikle devlet sektöründeki işletmelerde böyle ayrıcalıklı bir kesim vardır. Bunun dışında, bütün öteki kapitalist ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de, işçi sınıfının çeşitli yığınsal örgütlerinde, sendikalarda vb. bir işçi sınıfı bürokrasisi var. Bu kesim işçi kökenli olduğu kadar, küçükburjuva aydınlarından da oluşuyor. Uzun yıllar işçi yığınlarından bambaşka koşullar altında yaşayagelen bu kesimin burjuva legalitesi altındaki bu konumlarını koruyabilmek endişesiyle burjuvaziyle uzlaşmalara gitme, işçi sınıfının çıkarlarına sırt çevirme eğilimlerine açık olacakları bellidir. Öte yandan burjuvazi de, işçi sınıfını kendi denetimine almak için bu kesime bir yandan tathı-sert yaparken, öte yandan "hizmetleri" karşılığı önlerine işçi sınıfının sömürsünden bir kaç kırınıtı atmaya, parlamentoda sandalyeler teklif etmeye vb. hazırdır.

3) İşçi sınıfı hareketindeki hızlı büyüme.

Lenin, işçi sınıfı hareketindeki büyümenin dönem dönem taktilerde farklılıklar yaratan en köklü nedenlerden biri olduğuna işaret ediyor ve şöyle diyor: «Bu hareket gerçeklerden kopuk hayali bir idealin kriteri ile ölçülmeyip sıradan insanların pratik hareketi olarak değerlendirilecek olursa, apaçık görülecektir ki, durmadan artan sayıda yeni "acemiler" in katılmaları, emekçi halkın yeni kesimlerinin harekete çekilmeleri kaçınılmaz olarak teori ve taktik alanında sallantılara, eski hataların tekrarına, eskimiş görüşlere, ve eskimiş yöntemlere vb. geçici geri dönüşlere yol açar.»⁴

Dünyanın neresinde olursa olsun her işçi hareketi için geçerli olan bu saptama, kendi özgül koşulları içindeki Türkiye işçi hareketi için de geçerlidir. Burjuvazi Komünist Partisi'ni ta baştan beri en ağır gizlilik koşullarında çalışmak zorunda bırakmıştır. Onun yığınlara ulaşmasını engellemek için her yola başvurmuştur. Ama bu ağır baskılar sosyalist düşüncelerin, Marksist-Leninist dünya görüşünün yığınlar arasında yayılmasını engellemiştir. Bu gelişim 1960'larda büyük hız kazandı. Emekçiler, ilericiler, aydınlar geniş yığınlar halinde sosyalist düşünceler etrafında işçi hareketine katıldılar. 1970'lerde başlatılan atılımla ve özellikle günümüzde bu "katılmalar" la dev boyutlara ulaşmış-

⁴ V. İ. Lenin, "Avrupa İşçi Hareketi İçindeki Ayrılıklar", Agy., s. 348.

tır. Politik olarak deneyimsiz bu "genç" unsurların, dünya işçi sınıfının yanlışlığını çoktan kanıtladığı ve mahkum ettiği sağ ve "sol" hatalara kapılmaya yatkın olmaları doğaldır.

4) Burjuvazinin taktiklerindeki değişiklikler, zigzaglar.

«Burjuvazi her ülkede kaçınılmaz olarak iki yönetim sistemi, kendi çıkarları için savaşmanın ve egemenliğini sürdürmenin iki yöntemini geliştirir; ve bu yöntemler zaman zaman birbirlerinin yerini alırlar ve zaman zaman da çeşitli bileşimlerde içiçe geçerler. Bunlardan birincisi zor yöntemi, işçi hareketine her türlü ödünün verilmesini reddetme yöntemi, bütün eski ve zamanı geçmiş kurumları destekleme yöntemi, reformları uzlaşmacasızca reddetme yöntemidir. ... İkincisi ise, "liberalizm" yöntemi, politik hakları geliştirmeye doğru, reformlara, ödünlere vb. doğru adımlar atma yöntemidir.»⁵

Türkiye'de burjuvazinin manevra olanakları gelişmiş kapitalist ülkelerin burjuvazisi kadar geniş değildir. Onun elindeki sınırlı olanaklar "liberalizm" yöntemini, emekçi yığınları aldatıcı reformlarla kandırma yöntemini geniş bir biçimde kullanmasına engel oluyor. Ama bu, zor yöntemine ağırlık vermekle birlikte, burjuvazinin ikinci yönteme hiç başvurmadığı anlamına gelmiyor.

Burjuvazinin bu iki farklı yönetim biçimi, iki farklı taktiği, kişilerin arzularına, aralarındaki "gizli" anlaşmaya vb. dayanmıyor. Bu iki farklı taktik, esas olarak burjuvazinin kendi içindeki ayrışmasından ve işçi hareketinin gelişip güçlenmesinden kaynaklanıyor. Bir yanda emperyalizmin açık desteğine sahip olan işbirlikçi, tekelci burjuvazinin her türlü demokratik hakkı yoketme, her demokratik çıkışı, kanla, terörle bastırma, faşizmi tırmandırma, faşist bir askersel diktatörlüğü halka dayatma ya da aynı işlevi görececek MC gibi, AP-CHP gibi koalisyonları işbaşına getirme taktiği. Öte yanda, burjuvazinin liberal kanadının, yerli-yabancı tekellerle şu ya da bu oranda çelişkileri olan, ulusal özellikler taşıyan kanadının işçi sınıfına, halka demokratik hakları koruma, genişletme, ekonomik, politik ödünlere verme vaadlerinde bulunma taktiği.

Burjuvazinin taktiklerindeki bu zigzaglar işçi sınıfı hareketinde yanlışlar yaratıyor. Zora başvurma yöntemi kimi kesimlerde serüvenci, "sol" eğilimlere yatkınlık yaratıyor. Kimi kesimlerde de korkaklık, pasifizm, boyun eğme eğilimlerini geliştiriyor. Burjuvazinin liberal, ulusal kanadının vaadleri ise, sert sınıf savaşımı olmaksızın, kolay, uzlaşmacı yollarla kurtulma düşlerini körüklüyor, sosyal demokrat yanlışlara zemin yaratıyor.

⁵ V. İ. Lenin, Agy., s. 350.

5) Burjuva propagandasının etkisi.

Kapitalist toplumda egemen olan burjuva ideolojisi her zaman işçi sınıfının bilincini bulandıran, onu hatalara sürükleyen önemli bir etmen olagelmıştır. Ama dünyanın üçte birinin sosyalist sistemde yer aldığı, sosyalizmin salt bir teori olmaktan çıktığı, Marksizm-Leninizm'in milyonlarca ve milyonlarca insanın elinde en güçlü silah haline geldiği, işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşımının dev boyutlara ulaştığı günümüzde ideolojik savaşım ve propaganda özel bir önem kazanmıştır. Dünyanın her yerinde burjuvazi bir yandan eski, kaba antikomünizm silahını hâlâ ateşlemeye çalışırken bir yandan da propaganda araçlarını çeşitli Marksist kılıflara bürünmüş antikomünist, antisovyet burjuva görüşlerinin ve oportünist akımların hizmetine sokuyor. L. İ. Brejnev, SBKP'nin 24. Kongresi'nde okuduğu MK Raporu'nda şöyle diyordu :

«Burjuva ideologlarının ve propagandasının sosyalizme ve komünist harekete karşı savaşında büyük bir istekle sarıldığı şey, özellikle antisovyetizm biçimini alan milliyetçi eğilimlerdir. Bunlar komünist partilerinin içindeki oportünist unsurları bir tür ideolojik pazarlık için ikna etmeye çalışmışlardır. Bu unsurlara şöyle diyorlar: antisovyet olduğunuzu bir kez kanıtlayın, biz de o zaman sizin gerçek "Marksistler" olduğunuzu, tamamiyle "bağsız tavır" aldığınızı ilan edelim. Dahası, olayların akışı göstermiştir ki, böyleleri kendi ülkelerinin komünist partilerine karşı savaşma yolunu da tutuyorlar.»⁶

Türkiye'de de burjuvazinin işçi sınıfı hareketine ve onun Marksist-Leninist partisine karşı en ağır saldırıları sürdürürken, bir yandan da aynı pazarlığı dayattığını görüyoruz. Burjuvazi şöyle diyor: Proletarya diktatörlüğü ve proletarya enternasyonalizminden vazgeçin, biz de size legal çalışma olanakları tanıyalım! Böylelikle burjuvazi "Avrupa Komünizmi" sapmasına açık çek veriyor. Öte yandan basınında, radyosunda, televizyonunda, başta açıkça antikomünist, antisovyet milliyetçi akımlar olmak üzere her türlü sapık, oportünist görüş ve akımları Komünist Partisi'yle aynı kefeye koyarak, onları da "Marksist-Leninist" ilan ediyor. Ve bu burjuva propagandası yığınların kafasını karıştırmaya, onların sosyalizme olan yönelişlerini yanlış kanallara akıtmaya yardımcı oluyor.

Oportünizmin Özne Kaynakları, Sınıfsal ve Politik Temelleri

Ama bu nesnel kaynakların varlığı, bunların oportünizm için verimli bir zemin oluşturmaları kendi başına oportünizmin poli-

⁶ L. İ. Brejnev, *Bütün Devrim ve Barış Güçlerinin Birliği İçin Savaşımında SBKP*, Progress Publishers, Moskova 1975, s. 144-145 (İngilizce).

tik bir akım olarak ortaya çıkışını, gelişmesini açıklamaya yetmez. Bu nesnel koşullara öznel koşulların da eşlik etmesi gerekir. Oportünizm, politik bir akım olarak işçi yığınlarının arasından kendiliğinden doğup gelişmez. Onu işçi sınıfı yığınlarına taşıyan ve eğer olanak bulursa onu orada yeşertip geliştiren, politik bir akım haline getiren bir takım bireyler ve gruplardır.

Lenin, insan bilgisinin düz bir hat olmadığını, düz bir hat izlemediğini, sonsuz bir biçimde bir dizi daireye yaklaşan bir eğri, bir helezon olduğunu ya da böyle bir hat izlediğini söylüyor. Bu eğrinin herhangi bir parçasının, kesiminin tek yanlı bir biçimde bağımsız, eksiksiz bir düz hat haline dönüştürülebileceğine işaret ediyor.⁷ Maddesel dünyanın bir parçası olan toplum, bütün maddesel varlıklar gibi, düz bir hat izleyerek hareket etmiyor. Böyle bir düz hat üzerinde gelişmiyor. Bu gelişme karmaşık, kendisini tekrarlayan, helezonu andıran bir biçimde, çelişkiler içinde ve bu çelişkiler sayesinde oluyor. «Kapitalizm, eski üretim yöntemlerini yokettiği ve üretici güçleri geliştirdiği için ilerlidir, ama aynı zamanda, gelişmenin belirli bir aşamasında üretici güçlerin büyümesini frenler. İşçileri geliştirir, örgütler ve disipline sokar —ve onları baskı altına alır, ezer, soysuzlaşmaya, yoksulluğa vb. yol açar.»⁸ Bu çelişkili, helezonî nesnel gelişme insanın bilincine tek yanıyla, düz bir hat biçiminde yansıdığına, yani insan bu gelişmenin yalnızca şu ya da bu yönünü gördüğünde, nesnel gerçeklik çarpıtılmış olur. Lenin, nesnel gerçekliğin bilinçte bu tek yanlı, eksik, çarpık yansıması ve bunun sonuçları konusunda şöyle diyor :

«... yığınlar kitaplardan değil, yaşamdan öğrenirler ve bundan ötürüdür ki, bazı bireyler ya da gruplar kapitalist gelişmenin kah şu, kah bu özelliğini, bu gelişmenin kah şu, kah bu “dersini” tek yanlı bir teori, tek yanlı taktikler sistemi halinde durmadan abartıp yüceltirler.» Hem sağ, hem de “sol” oportünizm, «işçi hareketinin tek yanına sarılırlar, tek yanlılığı teori katına çıkarırlar ve bu hareketin belli bir dönemine, işçi sınıfının eyleminin belli koşullarına özgü eğilimlerinin ya da özelliklerinin diğerlerini dışladığını ilan ederler. Oysa yaşam ve doğadaki gelişme nasıl hem yavaş evrimi ve hem de ani sıçramaları, süreklilikte kesintileri içeriyorsa, gerçek yaşam, gerçek tarih de bu farklı eğilimleri içerir.»⁹

Politik savaşımında yapılan hataların kökeninde nesnel gerçekliğin bu tek yanlı kavranması, tüm yönlerinin görülememesi yatar. Ama hatalar kendi başlarına oportünizm değildir. Hatasız insan olamayacağı gibi, hata yapmayan politik hareket de ola-

⁷ V. İ. Lenin, “Diyalektik Sorunu Üzerine” (Felsefe Defterleri), Agy., C. 38, s. 361.

⁸ V. İ. Lenin, “Avrupa İşçi Hareketi İçindeki Ayrılıklar”, Agy., s. 348.

⁹ V. İ. Lenin, Agy., s. 348-49.

maz. Hataları oportünizm haline getiren, bu hatalar üzerinde direnilmesi, bunların sistemleştirilmesi, politik görüşler haline getirilmesi, teori katına çıkarılması, böylelikle işçi sınıfının savaşımının zayıf düşürülmesi, onun burjuvazi için kolay yutulur bir lokma haline getirilmesidir.

Sağ oportünizm, reformizm, sınıf savaşımının salt yavaş, evrimci gelişme yönüne sarılıyor, onu abartıyor, mutlaklaştırıyor. Yığınların hareketine, devrimci atılğanlığına dayanan âni sıçramaları, yavaş, evrimsel gelişmedeki kesintileri reddediyor. Burjuva demokrasisi çerçevesinde reformlar uğruna savaşmayı, işçi sınıfını ve emekçi yığınları devrim için hazırlamanın yerine koyuyor.

Günümüz koşullarında sağ oportünizmin kendisini ortaya koyduğu belli başlı noktalardan birisi, burjuvazinin liberal, ulusal kanadının ilerici rolünü abartmasıdır. CHP içinde, onun ekseninde gelişen sosyal demokrat akım, CHP'nin tek başına hükümet olmasıyla Türkiye'de köklü reformlar yapılacağı, bu reformlar sayesinde Türkiye'nin yavaş yavaş "sosyalistleşeceği" ham hayalini yayıyor. Kimi legal sosyalist partilerin ideologları ise, laf planında CHP'ye karşı sert, sekte çıkışlar yapıyorlar. Ama öte yandan işçi sınıfının hegemonyasında, geniş emekçi yığınların, tüm ilerici, demokrat güçlerin ortak savaş cephesine dayanan bir devrimci erk kurulmadan sosyalizme giden yolun açılabileceğini savunuyorlar. İşçi sınıfının, emekçi yığınların iktidara talip olmadan salt "alttan" yapacakları baskılarla burjuvaziye demokratik dönüşümleri yaptırabileceklerini sanıyorlar. Burjuvazinin liberal, ulusal kanadının zorlanarak gerçekleştireceği bu "demokratikleşme"nin işçi sınıfına sosyalizme giden yolu açacağı ham hayalini yayıyorlar.

Sağ oportünizmin bütün tipleri, kapitalizmin derinleşen genel bunalımına bağlı olarak, Türkiye'de gelişmekte olan devrimci sürece gözlerini kapıyorlar. Kapitalizmin Türkiye'de kendisini daha uzun süre yeni koşullara uydurabileceğini, içine yuvarlandığı bunalımdan kurtulabileceğini ve büyük patlamalara yol açmaksızın egemenliğini sürdürebileceğini sanıyorlar. İşçi sınıfını devrim durumuna hazırlamanın gerektirdiği görevlerden kaçıyorlar. İşçi sınıfının öncülüğünde, işçi-köylü bağlaşıklığına dayanan devrimin politik ordusunu yığınların savaşımına dayanarak, onların içinde örgütlenerek kurmak yerine, salt parlamento kulislerindeki ayak oyunları, gazete köşelerindeki yazılarla, demeçlerle yetiniyorlar.

Sağ oportünizmin bütün tiplerinin bir başka ortak yönü, koşullara göre değişen, birbirinin yerini alan ve içiçe geçen çok çeşitli savaşım biçimlerinden yalnızca barışçı olanlarını kabul etmeleridir. Dünya komünist hareketinin belirli koşullarda olanaklı gördüğü barışçı geçişi "parlamentar geçiş" haline getirmeleridir.

Varolan yasaların demokratikleştirilmesiyle, bugünkü burjuva demokrasisinin sınırlarının genişlemesiyle sosyalizme geçiş olanaklı gören sağ oportünizm, burjuva legalizmine körü körüne bağlıdır. Bu legalizm hastalığı kendisini örgüt sorununda da gösteriyor. Bir burjuva partisi olan CHP'nin içindeki sosyal demokrat akım, işçi sınıfına parti olarak CHP'yi gösteriyor. CHP dışındaki sağ oportünistler ise, Türkiye'de gizli çalışmanın olanaksız olduğunu söylüyorlar. Başta proletarya diktatörlüğü olmak üzere, Marksizm-Leninizm'in en temel ilkelerinden ödünler veren legal sosyalist partilerin tek politik örgütlenme biçimi olduğunu söylüyorlar. Komünist Partisi'nin legal sosyalist akım içinde erimesini, likide edilmesini savunuyorlar. Kısacası, sağ oportünizmin bütün tipleri, işçi sınıfını onun en güçlü silahı olan Marksist-Leninist partisinden yoksun bırakmayı savunuyorlar.

İşçi sınıfının gözünü burjuva legalizmiyle, parlamentarizmle bağlayan, onu uysallaştıran, doğrudan doğruya burjuvazinin kuyruğuna takan sağ oportünizmi, burjuvazi kendi propagandasıyla, maddesel olanaklarıyla vb. destekler. Sağ oportünizmin "sol" oportünizme kıyasla yığınlar içinde daha güçlü konumlara sahip oluşunun nedenlerinden birisi budur. Onu "sol" oportünizme kıyasla daha tehlikeli yapan en önemli nokta da budur.

Sağ oportünizmin işçi sınıfını burjuvazinin kuyruğuna takan bu görüşleri raslantı olarak ortaya çıkmıyor. Bu görüşler somut ekonomik, sınıfsal temeller üzerinde yükseliyor. Sağ oportünizmin temelinde işçi sınıfı aristokrasisi, bürokrasisi ve küçükburjuva aydınları yatıyor. Sağ oportünist görüşlerin savunucuları herşeyden önce işçi sınıfından kopmuş ya da o sınıf içinde hiçbir zaman yer almamış sendikacılar arasından çıkıyor. Ayrıca parlamentoda bu sarı sendikacılar tarafından desteklenen ya da bizzat onlar arasından gelme kimi parlamenterler var. Görece iyi yaşam koşullarına sahip ayrıcalıklı aydın ücretliler var. Bir zamanlar işçi hareketine karışmış, şimdi ise bir işyeri açmış, kazancı yerinde kimi aydınlar var. Şu ya da bu gazetenin bir köşesine yerleşmiş "itibarlı ideologlar" var. Gerek CHP içindeki sosyal demokrat akım, gerekse legal sosyalist partiler içinde işçi sınıfının birliğine, ilerici, demokrat güçlerin eylem birliğine karşı çıkan, legalizm batağına saplanmış, varlığını TKP düşmanlığına bağlamış sağ oportünist görüşler bu sınıfsal temeller üzerinde yükseliyor. Burjuvaziyle doğrudan göbük bağları olan, ani değişikliklerle, sıçramalarla yitirecek çok şeyleri olan bu kesimlerin işçi sınıfı hareketinin yalnızca yavaş, evrimci yönüne sarılmaları, onu teori katına çıkarmaları, küçükburjuva reformizmini savunmaları bundandır.

"Sol" oportünizm ise, sınıf savaşımının salt ani sıçramalarına, kesintilerine sarılıyor, onu abartıyor, mutlaklaştırıyor. İşçi sınıfının birliğini örücü, devrimin politik ordusunu hazırlayıcı, sabır gerektiren propaganda, ajitasyon ve örgütlenme, yığınlara po-

litik bilinç götürme çalışmasını reddediyor. İşçi sınıfının savaş koşullarını geliştiren, yığınları Marksist-Leninist düşüncelerden yana kazanmayı sağlayan reformlar uğruna savaşmayı kategorik olarak reddediyor. "Sol" oportünizm sınıf savaşını salt şiddete, yıkıma dayanan bir devrim anına indiriyor.

"Sol" oportünizm, goşizm, Leninizm'in devrim durumuyla ilgili öğretisini çarpıtıyor. Devrim durumunun kişilerin, grupların, partilerin, hatta koskoca sınıfların iradelerinden bağımsız olarak gelişen, inişli çıkışlı, zaman zaman geçici olarak yarıda kesilebilen nesnel bir süreç olduğunu görmüyor. Türkiye'de "sürekli bir devrim durumu" olduğunu söylüyor. Burjuvazinin içine yuvarlandığı ekonomik, politik, toplumsal, ideolojik bunalım ve keskinleşen sınıf savaşımı Türkiye'yi ya devrim, ya karşıdevrim ikilemine götürüyor. Görev işçi sınıfını, yığınları bu yol ayrımına hazırlamakken, "sol" oportünizm, bu yol ayrımına varıldığını ilan ediyor, yapılacak tek şeyin "vurmaktan" ibaret olduğunu iddia ediyor. Faşist diktatörlükle çeşitli burjuva parlamenter hükümet biçimlerini, işçi sınıfı içinde güçlü konumlara sahip sosyal demokrat akımın sağ ve sol kanatlarını aynı kefeye koyuyor. Değişen koşulların gerektirdiği değişik taktiklere gözlerini kapıyor. Barışçıl olmayan savaşım biçimlerini, silahlı savaşımı mutlaklaştırıyor. İlerici, antiemperyalist, antifaşist değişik politik akımlar arasında, sınıfsal güçler arasında eylem ve cephe birliği yaratmanın, devrimin politik ordusunu oluşturmanın zorunluğunu reddediyor. Bunun için bilinçli, ısrarlı çaba gösterilmesi gerektiğini yadsıyor, işçi-köylü bağlaşıklığının, cephenin süreç içinde, kendiliğinden oluşacağını sanıyor. Sınıf savaşımının etkisini bir avuç yiğit, özverili insanın burjuvaziye karşı girişeceği silahlı çatışmalara bağlıyor. Goşizmin "Tek yol devrim!" sloganıyla özetlediği ve Marksizm-Leninizm adına öne sürdüğü bu düşünceler ve eylemler, işçi sınıfından, yığınlardan soyutlanmaktan, burjuvazinin işçi sınıfına karşı daha amansızca saldırmasını kolaylaştırmaktan başka bir sonuç vermiyor.

Sağ oportünizm gibi, "sol" oportünizmin de bu görüşleri somut ekonomik, sınıfsal temellere dayanıyor. "Sol" oportünizmin sınıfsal temeli, kapitalizmin ezdiği, yıkıma ve umutsuzluğa sürüklediği küçükburjuvazidir. Kapitalizm altında her zaman ezilen ve yaşam koşulları sık sık çok ağır bir biçimde ve hızla kötüleşen, yıkıma uğrayan küçükburjuvazi, «kolayca devrimci aşırılıklara varır, ama azimden, örgütten, disiplinden ve sebatan yoksundur.»¹⁰ Bir yanda iflasın eşliğinde dolaşan, işçi sınıfına yeni katılmış, ya da işsizliğin büyük bir umutsuzluk içine yuvarladığı geniş küçükburjuva, yarı proleter kesimler var. Öte yanda, daha çok küçükburjuva kökenden gelme, kafası bir yığın gereksiz şeylerle doldurulan, barınma, beslenme sorunları içinde bunalan, ge-

¹⁰ V. İ. Lenin, "Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı". Agy., C. 31, s. 32.

leceğin kendisine yoksulluktan, açlıktan, işsizlikten başka bir şey vaatmediği, gizli-açık polisin, komandoların kan kusturduğu öğrenci gençlik var. "Sol" oportünist, goşist hareketler bu sınıfsal temele dayanıyor. Bir an önce kurtulma isteği bunları serüvenci çıkışlara, küçükburjuva devrimciliğine götürüyor.

**

İşçi sınıfının savaşımının başarısı her zaman üç yönlü yürütülmesine bağlıdır. Bu üç yön: 1) işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmeyi hedefleyen ekonomik savaşım; 2) bir sınıf olarak tüm burjuvaziye karşı, iktidar için yürütülen politik savaşım; ve 3) ideolojik (teorik) savaşımdır. Savaşımın bu üç temel yönü arasında diğerlerini de belirleyen, en önemlisi sonuncusu, yani ideolojik savaşımdır; çünkü «devrimci teori olmadan devrimci savaşım olamaz.»¹¹ Marksizm-Leninizm'in temelleri üzerine oturan devrimci teori olmadıkça, işçi sınıfı yığınlarının eylemlerine bu teori ışık tutmadıkça ne ekonomik savaşımı, ne de politik savaşımı başarıya ulaştırmak olanaklıdır.

İşçi sınıfını şu ya da bu şekilde burjuvazinin peşine takan, onun bilincini burjuva ideolojisiyle bulandıran oportünizm bir kader değildir. Ama işçi sınıfının, emekçi yığınların burjuvazinin ve oportünizmin etkisinden kurtarılması herşeyden önce burjuva ideolojisinin her türüne karşı, sağ ve "sol" oportünizme karşı ardıcıl bir ideolojik savaşıma bağlıdır. İşçi sınıfı arasında oportünist görüşleri yayanlar bir avuç sendika bürokratu, küçükburjuva aydını, bir avuç sınıfdışı düşmüş küçükburjuvadır. Ama eğer bunların Marksizm-Leninizme yabancı görüşlerine karşı etkin bir savaşım verilmezse, bu yanlış görüşlerin yığınlar arasında yayılmasına elverişli nesnel ortam her zaman vardır.

İşçi ve emekçi yığınlar doğru devrimci teoriyi kendiliklerinden edinemezler. Bu ideolojiyi onlara götürecek olan, onların savaş yolunu aydınlatacak olan Komünist Partisi'dir. Bu görevin yerine getirilmesi, partinin kendi ideolojik birliğinin sağlamlığına bağlıdır. Öncü savaşçı rolünü, ancak en ileri teorinin yönlendirdiği bir parti yerine getirebilir.¹² Lenin, Bolşevik partisinin başarısının temelinde parti disiplininin yattığını, bu disiplinin de esas olarak doğru bir devrimci teoriye sahip olmaya dayandığını söylüyor.¹³ Bundan ötürüdür ki, Komünist Partisi'nin, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temeli üzerindeki ideolojik birliğini koruması, güçlendirmesi savaşımın her anında, her evresinde belirleyici rolü oynar. Bu birlik olmadan politik ve örgütsel birliği korumak, yığınlarla bağlanmak, yığın-

¹¹ V. İ. Lenin, "Ne Yapmalı?", Agy., C. 5, s. 369.

¹² V. İ. Lenin, Agy., s. 370.

¹³ V. İ. Lenin, "Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı", Agy., s. 23-25.

lara önderlik etmek, devrimin politik ordusunu oluşturmak, partiyi yığınlara götürerek işçi sınıfının hegemonyasını yaşama geçirmek olanaksızdır.

Partinin ideolojik birliği kendiliğinden sağlanmaz, kendiliğinden güçlenmez. Bu birlik her türlü burjuva ideolojisine, sağ ve "sol" oportünizme karşı ardıcıl savaşımınla çelikleşir. Hiç bir komünist partisi kendi saflarında sağ ve "sol" oportünizmin boy vermesine karşı doğuştan aşılınmış değildir. Burjuva ideolojisinin, oportünist görüşlerin etkisi altındaki yığınlar arasında çalışan, o yığınlar arasında örgütlenen, üye sayısı durmadan artan, örgütleri çok değişik koşullar altında çalışan Komünist Partisi, oportünizmin kendi safları arasında boy vermesi tehlikesiyle her zaman karşı karşıyadır. Bu tehlikeye karşı tek sigorta, Parti'nin burjuva ideolojisine ve oportünizme karşı ardıcıl savaşımına bağlıdır. «Burjuva ideolojisinin her türüne, faşist ideolojiye, antikomünizmin, antisovyetizmin her biçimine, her soydan, her boydan oportünizme, "Avrupa komünizmi" gibi bölücü akımlara, burjuva reformizmine, Maoculuğa, Troçkizme, anarşizme karşı sürekli savaşım başta gelen görevlerimizdir.»¹⁴

TKP MK Politik Bürosu'nun 3 Haziran 1979 günlü açıklaması ise ideolojik savaşımın önemine ve bunun günümüz koşullarındaki esas yöne şöyle işaret ediyor: «Günümüzde ideolojik çalışmayı her alanda daha da geliştirmek partimizi güçlendirmede tutulacak ana halkadır. İşçi hareketinin ideolojik düşmanlarına, sağ ve "sol" oportünizme karşı savaş aralıksız sürüyor. Bu savaşta günümüzde baş tehlikeyi sağ oportünizm oluşturuyor. TKP bu tehlikeye karşı savaşmadan "sol" oportünizmin yenilemeyeceğini belirtiyor.»¹⁵

¹⁴ TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Merkez Komitesi Plenumu'nda Okuduğu Politik Büro Raporu, Ürün Yayınları, İstanbul 1978, s. 40.

¹⁵ Savaş Yolu, Sayı: 16.

9 Ana Halka Partiyi Güçlendirmek, İşçi Sınıfının Birliğini Sağlamak, Çoğunluğu Kazanmaktır

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen TKP Konferansı'nda okuduğu Merkez Komitesi Raporu'nda şöyle diyordu: «Türkiye, bütün iç ve dış çelişkileriyle, bir bakıma emperyalizmin zayıf halkalarından biridir.»¹ Hem MK Raporu'nda, hem de Parti Platfor-

¹ TKP Konferansı (Belgeler), Temel Yayınlar, Ankara 1978, s. 26.

mu'nda, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin egemenliğini artık olağan yöntemlerle sürdüremediği, geniş emekçi yığınların yaşam ve çalışma koşullarının olağanüstü ağırbastığı ve bunlara bağlı olarak yığın hareketlerinin, protestoların hızla gelişip yaygınlaştığı vurgulanıyordu. Yani Türkiye'de devrimci sürecin gelişmekte olduğuna işaret ediliyordu.

1978 yılının başında MC'nin yıkılması ve CHP ağırlıklı hükümetin kurulmasından sonra, yığınların hareketliliğinde, yığın çıkışlarında görece ve geçici bir durgunluk görüldü. Buna karşılık egemen sınıfların konumlarını olağan yöntemlerle koruyabilme olanakları daralıyor, faşizm alabildiğine tırmanıyor, emekçilerin yaşam ve çalışma koşulları alabildiğine kötüleşiyor. Bu durum, devrim sürecinin gelişmesine, devrimin nesnel ve öznel etmenine ilişkin yanıtlanması gereken bazı sorular yaratıyor. Bu soruların başında devrimin nesnel etmenleri ile öznel etmeni arasındaki ilişki ve öznel etmenin anlamı, kapsamı geliyor.

Devrimin Öznel Etmeni ve Yığın Hareketlerinde Duraksama

Devrimci sürecin gelişmesi, temelde nesnel değişikliklere dayanır. Yani bu sürecin gelişmesinin temelinde kişilerin, grupların, partilerin, hatta tek tek sınıfların iradelerinden, isteklerinden bağımsız değişiklikler yatar. Lenin, bu nesnel değişiklikleri başlıca üç başlık altında topluyor.

- 1) Egemen sınıfların bu egemenliklerini herhangi bir değişiklik olmaksızın sürdüremez hale gelmeleri; "üst sınıflar" arasında şu ya da bu biçimde bir bunalımın ortaya çıkması, bu sınıfların izleyegeldikleri politikanın iflası ve bu iflasın yarattığı çatlaklardan ezilen sınıfların hoşnutsuzluklarının ve öfkelerinin su yüzüne çıkması;
- 2) Ezilen sınıfların çile ve yoksulluklarının, yaşam ve çalışma koşullarındaki kötüleşmenin olağan düzeyi aşması;
- 3) Bunların sonucu olarak yığınların hareketliliğinin artması, geniş emekçi yığınların politik savaşımın içine çekilmesi.²

Bu nesnel etmenlerin olgunlaşması belli bir düzeye ulaşmadıkça devrim olanaksızdır. Ama devrim yalnızca bu nesnel değişikliklerin, nesnel etmenlerin ürünü değildir. Lenin devrimin bu nesnel değişikliklere öznel bir değişikliğin, öznel etmenin eşlik etmesinin ürünü olduğunu söylüyor.³

Devrimin öznel etmeninin temeli, bu etmenin hazırlayıcısı proletaryanın Marksist-Leninist partisidir. Ama bu, devrimin öznel etmeninin komünist partisinden ibaret olduğu anlamına gelmez. Devrim sadece partinin değil, işçi sınıfının ve onun etrafın-

² V. İ. Lenin, "İkinci Enternasyonalin Çöküşü", Toplu Yapıtlar, C. 21, s. 213-214 (İngilizce basım).

³ V. İ. Lenin, "İkinci Enternasyonalin Çöküşü", Agy., s. 214.

da mevzilenen geniş emekçi yığınların eseridir. Devrimin öznel etmeni, devrimci sınıfın, yani işçi sınıfının «tilmedikçe hiçbir zaman, bir bunalım döneminde bile “düşmeyen” eski hükümeti yıkacak ... kadar güçlü devrimci yığın eylemi yürütme yeteneği» dir.⁴ Ama emekçi halkın ezici çoğunluğu kendi öncüleri olan işçi sınıfını desteklemiyorlarsa devrim olanaksızdır.⁵ «İşçi sınıfı, temel haklardan yoksun ve umutsuzluğa sürüklenmiş sömürülen emekçi halk yığınlarını devrimci eylemin içine çeker. İşçi sınıfı onlara devrimci savaşı öğretir, onları devrimci eylem için eğitir ve onlara çıkış yolunun nerede olduğunu ve nasıl kurtulacaklarını açıklar. İşçi sınıfı onlara bunu yalnızca sözlerle değil, eylemle, örnekle öğretir ve bu örnek yalıtılmış kahramanların serüvenleriyle değil, politik istemlerle ekonomik istemleri birleştiren yığinsal devrimci eylemle yaratılır.»⁶ Ama işçi sınıfı kendiliğinden ne iktidara yönelik politik savaşıma girişebilir ne de bu amaçla kendi dışındaki emekçi yığınları etrafında toplayabilir. Komünist partisinin işlevi ve gerekliliği buradan kaynaklanır. Öznel etmenin temel unsurunun komünist partisi olması bundandır. Ama parti tek başına öznel etmenin kendisi değildir.

Yığınların hareketliliğinde kabarma, geniş emekçi yığınların etkin olarak politik savaşımın içine çekilmeleri, temelde nesnel koşullara bağlıdır. Geniş emekçi yığınların yaşam ve çalışma koşullarında olağanüstü bir kötüleşme, ağırlaşma yoksa ve egemen sınıflar kendi aralarında ciddi bir çatışma içinde değillerse ve ülkeyi olağan yöntemlerle yönetemez duruma gelmemişlerse, hiçbir grup, hiçbir parti, hatta tek başına hiçbir sınıf yığınları kendi arzusuyla, iradesiyle harekete geçiremez. Ama geniş işçi ve emekçi yığınların, hiçbir kılavuzluk, hiçbir hazırlık, hiçbir örgütlülük olmaksızın, salt kendiliklerinden harekete geçmelerinin, aktif politik savaşım içine çekilmelerinin ölçüsünün de sınırlı kalacağı açıktır. Öznel etmenin katkısı olmaksızın, devrimin nesnel etmenlerinin, yani devrimci durumun olgunlaşma derecesi sınırlı kalır.

Bundan ötürüdür ki, devrimci sürecin gelişmesinde, öznel etmenin rolü pasif bir gözlemcilikten ibaret değildir. Komünist partisinin ideolojik, politik ve örgütsel birliği ne denli güçlüyse, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar içindeki etkinliği, bağları ne denli güçlüyse, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğinin düzeyi ne denli yüksekse ve proleter olmayan emekçi yığınların işçi sınıfına olan güvenleri ne denli çoksa, öznel etmen devrimci sürecin gelişmesine o denli büyük katkıda bulunur. Bütün bu koşullar yığın hareketlerinin çıkışlarının daha geniş, daha örgütlü, daha kalıcı, daha sarsıcı olmasını sağlar. Kendiliğinden yığın hareketlerinde-

⁴ V. İ. Lenin, *Agy.*

⁵ V. İ. Lenin, “İtalyan, Fransız ve Alman Komünistlerine Selam”, *Agy.*, C. 30, s. 60.

⁶ V. İ. Lenin. “Devrimci Proletaryanın 1 Mayıs Eylemi”, *Agy.*, C. 19, s. 223.

ki örgütlülük, planlılık arttıkça egemen sınıfların kendi içlerindeki bunalım da o denli derinleşir ve bu derinleşme daha geniş yığınların hareketin içine çekilmesinin nesnel koşullarını daha da olgunlaştırır. Nesnel etmenlerle öznel etmen arasındaki bu diyalektik bağ, devrimci durumun olgunlaşmasını ve devrimi olanaklı kılan ulus çapında bunalıma dönüşmesini hızlandırır.⁷

Aynı şekilde, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğindeki olumsuz gelişmeler, işçi sınıfının öteki emekçi kesimlerle bağlarının zayıflaması gibi öznel etmendeki olumsuz gelişmeler, diğer nesnel koşullar varolmaya devam etse bile, yığın hareketlerinde ve dolayısıyla devrimci sürecin gelişmesinde görece durgunluk yaratır. Özellikle CHP ağırlıklı hükümetin işbaşına gelmesinden sonra yığın hareketlerindeki duraksamanın nedenini nesnel koşullarda değil, esas olarak öznel etmendeki bazı olumsuzluklarda aramak gerekir.

Yığınları hareketsizliğe, durgunluğa iten geçici, belirleyici olmayan neden, CHP sağ kanadının ve CHP ağırlıklı hükümetin politikasıdır. Gerici-faşist karması MC'yi hükümetten düşüren, başta işçi sınıfı olmak üzere, geniş emekçi yığınların emperyalist boyunduruğa, işbirlikçi-teknelci burjuvaziye, onların dayattığı yıkım politikasına, faşist tırmanışa, işsizliğe, pahalılığa karşı savaşı oldu. MC'yi yıkan, 1 Mayıs'lar, DGM direnişleri, MESS grevleri oldu. Ama MC'yi yıkan işçi sınıfının ve emekçi yığınların gücü, devrimci hükümetin işbaşına gelmesine yetmedi. Bunun nedeni, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğinin yetersizliği, işçi-köylü bağlaşıklığının kurulamamış olması, tüm ilerici, demokrat, anti-emperyalist güçlerin eylem ve cephe birliğinin sağlanamamış olmasıydı. Bu durum CHP sağ kanadına, tekellerin de yeşil ışık yakmasıyla, parlamento içindeki gerici güçlerle pazarlıklara girişme ve bugünkü CHP ağırlıklı hükümeti kurma olanağını verdi.

CHP sağ yönetimi ve CHP ağırlıklı hükümet bir yandan emperyalizmle, işbirlikçi-teknelci burjuvaziyle, gerici, faşist güçlerle uzlaşma, verdiği bütün sözleri bir kenara itme politikası izlerken, öte yandan da halka temelsiz, dayanaksız geniş vaadlerde bulunmayı sürdürdü; "umudumuz Ecevit" hayalini canlı tutmaya çalıştı. İşçi sınıfının, halk yığınlarının her yığınsal çıkışını zayıflatmak, engellemek için çeşitli yollara başvurdu. CHP'ye oy vermiş yığınların ve CHP tabanının ilerici güçler arasında eylem ve cephe birliği kurulması yolundaki istemlerine açıkça karşı çıktı. Cınayetlerin, saldırıların kaynağına inmedi, faşist odakların, kontrgerillanın, MHP'nin, ÜGD'nin üstüne yürümedi. İlerici yığın ör-

⁷ Lenin'in devrimle ilgili öğretisi yalnız sosyalist devrim için değil, tüm devrimler için geçerlidir. Devrimde öznel etmenin hazırlayıcısı komünist partisi değilse, yani devrimde hegemonya proletaryada değilse, öznel etmenin hazırlayıcısı burjuvazinin şu ya da bu kanadı olabilir. Böylesi bir durumda devrim güdük kalır, sosyalist devrime dönüşmez.

gütlerini "komünistlikle" suçladı. Karşı olduğunu ilan ettiği 141 ve 142. maddelerin işletilmesine göz yumdu. DİSK gibi, Köy-Koop gibi yığın örgütlerini bölücü, etkinliklerini azaltıcı, bozguncu girişimlerde bulundu. Sınıf uzlaşmacısı, sarı sendikacılara arka çıktı, onlardan destek aradı. Bu politikanın sonucu olarak gerici-faşist güçler alabildiğine tırmandılar. Saldırıları, planlı cinayetler MC döneminde bile görülmemiş boyutlara ulaştı. Ekonomik, toplumsal sorunlar ağırlaştı. Ve sonunda emperyalizm ve işbirlikçi, gerici güçler sıkıyönetimi halka dayatabildiler.

CHP sağ yönetiminin ve hükümetin bu politikasının, umutlarını CHP'ye bağlamış geniş yığınları eylemsizliğe, yılgınlığa sürüklemekte büyük payı oldu. CHP ağırlıklı hükümetin izleyegel-diği politika iflas etmiştir. Yığınlar bunu bizzat kendi deneyimleriyle görüyor, kavırıyorlar. "Umudumuz Ecevit" efsanesi hızla çözülüyor. Ama CHP'nin etkisi altında kalmış, CHP'ye oy vermiş bu yığınlar bir anda, kendiliklerinden, tutarlı antiemperyalist, antifaşist, devrimci konumlara geçmiyorlar. Bunun için komünist, sosyalist, devrimci, ilerici parti ve hareketlerin güçlü bir alternatif olarak ortaya çıkabilmeleri gerekir. Demirel'in son zamanlarda düzenlediği mitinglerdeki kalabalıkları gözden kaçıramayız.

Ama yığın çıkışlarındaki duraksamanın asıl, belirleyici nedeni, işçi sınıfının birliği ve ulusal, demokratik güçler arasında eylem ve cephe birliği yolunda güçlüklerin sürmesi, engellerin aşıl-mamasıdır; öznel etmendeki olumsuzluklardır. Bunda DİSK yönetimindeki bir avuç tabansız sınıf uzlaşmacısının ve bunların sınıf sendikacılığına karşı yürüttükleri saldırıların, DİSK'i parçala-ma politikalarının rolü büyük oldu. DİSK'in bugünkü yönetimi, DİSK'in belkemiği olan Maden-İş'i yönetimden uzak tutmak-la, daha 6. Kongre'de DİSK içindeki bugünkü yönetim bunalımının ilk tohumlarını attılar. 1 Mayıs 1978'den sonra sınıf sendikalarına, "yolumuz işçi sınıfının yoludur" diyen yığın örgütlerine ve komünistlere karşı saldırıya geçtiler. Burjuvazinin ağızyla, "TKP'nin sendikaları ele geçirmeye çalıştığı" yolundaki antikomünist yalana sarıldılar. TKP'yi ve komünistleri yalıtılabileceklerini sanarak, goşist akımlarla, legal sosyalist partilerle komünistlere karşı manevralara kalkıştılar. Burjuvazinin ilerici güçler arasına kama sokma planlarına alet oldular. Keskin sosyalizm lafazanlığı eşliğinde tekellerle, Türk-İş'in başındaki sarı sendikacılarla birlikte hükümetin kemerleri sıkma politikasına "evet" dediler. 1 Mayıs'a 1,5 ay kala, dört sendikayı ve sınıf sendikacılarını DİSK'ten ihraç kararı aldılar. 1 Mayıs'ı İstanbul'da yığınsal bir biçimde kutlama olanağı varken, buna fiilen engel oldular. Güçler dengesini, düşmanın planlarını ve gücünü dikkate almada-n, kendileri hiçbir güce dayanmadan, keskin lafazanlıkla, 1 Mayıs öncesi ve sonrasında gerici-faşist güçlerin DİSK'e ve ilerici güçlere karşı saldırıya geçmelerine fırsat verdiler.

DİSK yönetiminin bu politikası, işçi sınıfının DİSK çatısı altında örülmekte olan sendikal birliğine darbeler indirdi. 12 Mart sonrasında ve 5. Kongre'den sonra Türk-İş tabanında gelişmekte olan sınıf sendikacılığı hareketi ve DİSK'e katılma eğilimleri zarar gördü. 6. Kongre'ye kadar 1 Mayıs'larla, DGM direnişleriyle, MESS grevleriyle, gericiğe ve faşizme karşı birleştirici savaşıyla işçi sınıfının, geniş emekçi yığınların, ilerici güçlerin moral ve savaş güçlerini yükseltmiş olan DİSK'in saygınlığı ve gücü zarar gördü.

DİSK yönetiminin burjuvazinin ekmeğine yağ süren bu politikası ve işçi sınıfının birliğinin, tek cephesinin kurulamamış olmasıdır ki, genel olarak burjuvaziye ve CHP ağırlıklı hükümete, komünistlere, sosyalistlere ve ilerici, devrimci güçlere, örgütlere karşı baskıya başvurma, yığınları pasifize etme, işçi sınıfına, sınıf sendikalarına uzlaşmacılığı, pasifliği aşılama, bölücü girişimlerde bulunma, sarı sendikacılığı kendisine dayanak yapma olanağını vermiştir. Öznel etmendeki bu olumsuzluklar olmasaydı, komünistler, sosyalistler, sosyal demokratlar hem politik hem de sendikal planda emperyalizmin, gericiliğin saldırılarına ve CHP ağırlıklı hükümetin tutarsız politikasının karşısına tek cepheyle dikilebilirdi, ne yığın hareketleri bu ölçüde duraksar, ne CHP bu kadar ödücü, uzlaşmacı bir politika izleyebilir, ne burjuvazi "solun bölünmüşlüğü" sakızını bunca çiğneyebilir, ne "sol" maskeli bireyci terörist hareketler bu kadar zararlı olabilir, ne de faşizm bu kadar tırmanabilir, halka sıkıyönetimi dayatabilirdi.

Yanlış İkilimler

Yığın eylemlerindeki bu duraksama, ve dolayısıyla devrimci sürecin daha da gelişmesinin önündeki bu olumsuz etkenlerden sağ ve "sol" oportünistler yanlış sonuçlar çıkartıyorlar; işçi sınıfına onun savaşımını saptımcı yanlış ikilimler dayatıyorlar.

Burjuva reformizminin işçi sınıfı içindeki uzantısı sağ oportünizm yığın eylemlerindeki duraksamayı mutlaklaştırıyor. Bu duraksamanın öznel etmendeki olumsuz gelişmelerin ürünü olduğunu görmezden geliyor. Yığınların savaş azmini pekiştirecek çıkışları, "aman faşizm gelir" diyerek frenlemeye çalışıyor. İşçi sınıfına, emekçi yığınlara "ya faşizm - ya burjuva demokrasisi" ikilimini dayatıyor. Ve buradan hareketle faşist tırmanış karşısında yapılacak tek şeyin bugünkü hükümeti, yani onun emperyalizmle, tekellerle uzlaşma, faşist, gerici güçlere ödün verme, sıkıyönetimi savunma politikasını desteklemek olduğunu söylüyor. Türkiye'nin içine yuvarlandığı ve bütün yükü işçi sınıfının, emekçilerin sırtına binen bunalımdan bir tek çıkış yolu olduğunu, onun da işçi sınıfının önderliğinde, tüm emekçi yığınların, ilerici güçlerin cephesine dayanan devrimci demokratik bir iktidar olduğunu kabul etmiyor. Kazanılmış demokratik hakları korumak ve

genişletmek için verilen savaşı, bugünkü "burjuva demokrasisi"nin, burjuva devletin savunulması ile sınırlandırmaya çalışıyor.

Sağ oportünizm devrimde öznel etmenin rolünü küçümser; bu onun evrensel özelliğidir. Sağ oportünizmin günümüzde en açık ifadesi olan sosyal demokrasi, kapitalizmin gelişerek kendiliğinden sosyalizme dönüşeceğini, bunun için işçi sınıfının, emekçi yığınların devrimci eylemine gerek olmadığını, işçi sınıfının ve emekçilerin kendiliklerinden sosyalizmi benimseyeceklerini, burjuvazinin denetimi altında yapılan seçimlerde kendi oylarıyla sosyalist partiyi işbaşına getireceklerini, ve böylelikle sosyalizmin kurulacağını savunur. Türkiye'de de "ya faşizm - ya burjuva demokrasisi" ikilemine sarılan sağ oportünizm, gelişmekte olan devrimci süreci azımsıyor. Öznel etmenin devrimci süreci geliştirmekteki payını yadsıyor. Karamsarlığı, korkaklığı, pasifliği körlüyor.

"Sol" oportünizm ise, devrimci süreci abartıyor. "Devrimci süreç geliyor" dendiğinde, ya da devrimci durumun bazı belirtileri ortaya çıktığında, bunun devrim yapmak için yeterli olduğunu ileri sürüyor. İşçi sınıfının çoğunluğu, ya da en azından politik olarak aktif çoğunluğu devrimin zorunluğunu kavramadıkça, devrim için ölmeye hazır olmadıkça ve proleter olmayan geniş emekçi yığınlar devrimi açıkça desteklemedikçe, ya da ondan yana tavır koymadıkça, devrimci durumun belirtileri ne denli olgunlaşırsa olgunlaşsın, devrimin gündeme gelebileceğini anlamıyor. Bundan ötürü de, "sol" oportünistler, işçi sınıfına, emekçilere "ya faşizm - ya devrim" ikilemini dayatmaya çalışıyorlar. Gerekli güçler dengesinin oluşup oluşmadığına bakmaksızın, bir avuç insanı güneşi fethetmeye çağırıyorlar.

Sağ oportünizm nasıl öznel etmenin rolünü sıfıra indirirse, "sol" oportünizm de her şeyi öznel etmene bağlar. Ayrıca "öznel etmen" dendiğinde bunda işçi sınıfının, emekçi yığınların hazırlıklılığını değil, yığınlarla bağına, etkinlik derecesine bakmaksızın yalnızca komünist partisinin varlığını, ya da kendince parti yerini alacak bir avuç özverili, yiğit insanın savaş azmini ve sabırsızlığını anlar. Emekçi yığınlar üzerinde sömürünün, ezginin, baskının varlığını ve egemen sınıflar arasındaki bunalımı, faşizmin tırmanışını, terörün yaygınlaşmasını devrim için yeterli sayar. "Sol" oportünizme göre yapılacak tek şey, devrimin temel gücü olan işçi sınıfı ve emekçi yığınlar içinde, bu yığınlara kıyasla sayıca ve etkinlik bakımından bir avuç olan özverili, yiğit insanın "vurmasından" ibarettir.

Hem sağ ve hem de "sol" oportünizm, her ikisi de, en önemli, en dirimsel olan ana halkayı göremiyorlar: Bu ana halka, yığın hareketlerindeki ve devrimci süreçteki görece duraksamaları giderme yolunda öznel etmeni hazırlamak ve pekiştirmektir. Ya-

ni, Komünist Partisi'ni ideolojik, politik ve örgütsel olarak güçlendirmek, «yığınlarla birlikte, yığınların önünde yürümek,» yığınlar içindeki bağları, etkinliği genişletmek, derinleştirmek, işçi sınıfının birliğini sağlamak, çoğunluğu kazanmak, devrimin politik ordusunu örgütlemektir.

Çoğunluğu Kazanmak

Utkuya giden yolda ilk adım, hiç kuşkusuz, işçi sınıfının, emekçilerin en ileri unsurlarını komünizm davasına kazanmak, onlara Marksizm-Leninizm'in temel ilkelerini, proletarya diktatörlüğü ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerini benimsetmek, onları komünist partisinde örgütlemektir. Lenin, bu ilk adımın atılmasında, yani proletaryanın sınıf bilinçli öncüsünün kazanılmasında sağ oportünizme, reformizme karşı savaşımın belirleyici önemine işaret ediyor.⁸ Partinin güçlendirilmesi, ideolojik, politik ve örgütsel birliğinin pekiştirilmesi ve üye sayısının artması için uğraş elbette hiçbir zaman durmaz. Bu anlamda, bu ilk adımın sonu hiçbir zaman gelmez. Ama başlamak için bu ilk adım mutlaka atılmalıdır, yoksa hiçbir şeye başlanamaz. Bu adım atılmıştır. Hâlâ sürüp gitmekte olan bu atılımın başarısını sözler değil, yaşam kanıtıyor.

Lenin, bu ilk adımın önemini vurguladıktan sonra şöyle devam ediyor: «Ama utku henüz çok uzaklardadır. Tek başına öncüyle utku kazanılmaz. Sınıfın tamamı, geniş yığınlar öncüyü doğrudan destekleme ya da en azından öncüyü yakın bir taraf-sızlık ve düşmanı desteklemeyi dışalayan bir tavır almadan öncüyü tek başına savaşa sürmek yalnızca budalalık değil, cinayettir.»⁹ «İşçi sınıfının çoğunluğunu kazanmalıyız ve bunu anlamayan kimse komünist hareket için artık yok demektir.»¹⁰ «... kazanmak ve erki elde tutmak için şart olan yalnızca işçi sınıfının çoğunluğu değil..., sömürülen emekçi kırsal nüfusun da çoğunluğudur.»¹¹

Yığınları, çoğunluğu kazanmak nedir? “Yığın” ve “çoğunluk” kavramlarını nasıl anlamak gerekir? Burjuvazi, “çoğunluk” kavramını kendi propagandasının ve denetiminin egemen olduğu koşullarda belirli aralıklarla yapılan seçimlerde elde edilen oylarla sınırlar. Seçime katılanların yarısından bir fazlasını elde eden, ya da seçilenlerin yarısından bir fazlasının desteklediği taraf “çoğunluğu” kazanmıştır. Bir dahaki seçimlere kadar bu “çoğunluk” değişmez. Burjuvazi, azınlığın egemenliği demek olan bu “çoğunluk” anlayışı dışındaki bütün yaklaşımları antidemokratik ilan eder. Çünkü ona burjuva parlamenter demokrasisi koşullarında sömürsünü sürdürme ve egemenliğini koruma olanağını

⁸ V. İ. Lenin, “Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı”, Agy., C. 31, s. 93.

⁹ V. İ. Lenin, Agy. s. 92-93.

¹⁰ V. İ. Lenin, “Komünist Enternasyonalin Üçüncü Kongresi”, Agy., C. 32, s. 470.

¹¹ V. İ. Lenin, Agy., s. 476.

veren budur. Sağ oportünizmin, reformizmin savunduğu “çoğunluk” anlayışı da bundan farklı değildir.

“Yığın” kavramı savaşımın aldığı boyutlara göre değişir. “Çoğunluk” ise, yığınları kazanma savaşımı içerisinde, uzun, çetin, sert sınıf savaşımı süreci içinde kazanılır; ve bu çoğunluk burjuvazinin boyunduruğu altında, sömürünün boyunduruğu altında yapılan seçimlerle belirlenmez. Çoğunluğun seçimlerle belirleneceğini savunmak, «sınıf savaşımının ve devrimin yerine, eski sistem ve iktidar altında yapılan seçimleri koymak demektir.»¹²

Lenin, “yığın” kavramı ve bunun “çoğunluğa” dönüşmesi konusunda şöyle diyor: «Savaşımın başında yığınlardan söz etmek için birkaç bin gerçekten devrimci işçi yeterliydi. Eğer parti savaşımın içine yalnızca kendi üyelerini çekmeyi başarmakla kalmaz, partisiz insanları da harekete geçirmeyi başarır, yığınları kazanmada epey yol almış demektir. ... Genellikle uyusuk ve sefil bir yaşam süren ve politika diye birşeyden hiç haberleri olmamış partisiz birkaç bin işçi devrimci bir biçimde hareket etmeye başlarsa bir yığın var demektir. Hareket genişleyip yoğunlaşırsa, yavaş yavaş gerçek bir devrime doğru gelişir. ... Devrim yeterince hazırlandığında, “yığın” kavramı değişir: birkaç bin işçi artık yığın değildir. Bu sözcük başka birşey ifade etmeye başlar. “Yığın” kavramı çoğunluk, hem de yalnızca salt işçilerin çoğunluğu değil, tüm sömürülenlerin çoğunluğu anlamına gelecek şekilde değişikliğe uğrar.»¹³

1979 Türkiyesinde savaşım “birkaç bin işçi”nin yığın sayılmasına olanak vermeyecek kadar geniş boyutlara varmıştır. Yakın geçmişteki grevler ve diğer yığın çıkışları, antiemperyalist, antifaşist, antitekel demokratik hareketin yığınları kazanma yolunda, çoğunluk haline gelme yolunda çok adımlar attığını gösteriyor. Lenin, emekçi halkın çoğunluğunun kazanılmasının ölçütünün seçimler değil, partilerden birinin büyümesi, herhangi bir nedenden ötürü çok büyük bir önem kazanmış olan bir grevin başarıya ulaşması, iç savaşta kazanılan başarı vb. olduğunu söylüyor.¹⁴ Türkiye’de de, bugün, çoğunluğu kazanmanın ölçütü, anti-demokratik koşullarda, dört yılda bir yapılan seçimler değil, 1 Mayıs’lar, DGM direnişleri, MESS grevleri, 20 Mart direnişleridir. 1977’nin sonunda bu çoğunluk gerici-faşist karmaşı MC’yi hükümetten düşürebilecek boyutlara ulaştı. Ama bu çoğunluğun ilerici, demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesini sağlayacak boyutlara varmadığı da görüldü.

¹² V. İ. Lenin, “İtalyan, Fransız ve Alman Komünistlerine Selam”, Agy., C. 30, s. 58.

¹³ V. İ. Lenin, “Komünist Enternasyonal’in Üçüncü Kongresi”, Agy., C. 32, s. 476.

¹⁴ V. İ. Lenin, “İtalyan, Fransız ve Alman Komünistlerine Selam” Agy., C. 30, s. 59.

Bu çoğunluk "yarıdan bir fazla" gibi mekanik, ya da parti üyeliği ve bir partiye verilen oy gibi biçimsel olarak ele alınmaz. Bu çoğunluk değişmez, sabit bir sayıyla tanımlanamaz. Lenin, «mutlak bir çoğunluk her zaman şart değildir» diyor.¹⁵ Bu çoğunluk, savaşımın belirli bir anındaki güçler dengesine, yığınların psikolojisine vb. göre değişir. Kazanmak için gerekli olan, «**belirli koşullar** altında, işçi sınıfının toplumsal olarak belirleyici kesimlerinin çoğunluğunca belirleyici noktaya indirilen darbelerdir.»¹⁶ «Savaşım belirli bir aşamaya varmadıkça politik erk ele geçirilemez (ve ele geçirme girişiminde de bulunulmamalıdır). Bu "belirli aşama", farklı ülkelerde ve farklı koşullarda farklı olacaktır.»¹⁷

Önemli olan, bu "belirli aşama"ya ulaşmayı sağlayan çoğunluğun geçici, raslansal olarak değil, başta işçi sınıfı olmak üzere geniş yığınlar arasında her ilmiği özenle, sıkıca örülmüş bir çalışmayla kazanılmış olmasıdır. Lenin, Üçüncü Enternasyonal içinde "çoğunluğun kazanılması" düşüncesine karşı çıkanların savlarına karşı Zinovyev'e yazdığı bir mektupta şöyle diyordu :

«... Avrupa'da uçuşan kıvılcımların bolluğu gözönüne alınır sa, herşeye rağmen çok yakında devrimci patlamalar olasıdır; işçi sınıfının —istisnai durumlarda— kolay bir utku elde etmesi de olanaklıdır. Ama şu anda Komünist Enternasyonal'in taktiklerini bu olasılığa dayandırmak saçmalık olur; propaganda döneminin bitip eylem döneminin başladığını yazmak ve düşünmek saçma ve zararlıdır. Komünist Enternasyonal'in taktikleri **işçi sınıfının çoğunluğunu**, ilkin ve herşeyden önce de **eski sendikalar içindeki çoğunluğunu** kazanmaya yönelik istikrarlı ve sistematik çabaya dayandırılmalıdır. O zaman olaylar nasıl gelişirse gelişsin, kesinlikle kazanırız. Durumun olağanüstü bir elverişlilik göstermesiyle kısa bir süre için "kazanmaya" gelince, bunu her aptal yapabilir.»¹⁸

Devrimin başarısı için gerekli çoğunluğun kapsamı, içerdiği sınıf ve tabakalar, devrimin çözeceği çelişkiye, devrimin karakterine, aşamasına bağlıdır. TKP'nin Programı'nda bu aşamanın karakteri ele alınmış ve devrimin bu aşamasından çıkarı olan bütün sınıf ve katmanların, işçi sınıfının önderliğinde, işçi-köylü bağlaşıklığı temelinde ulusal demokratik bir cephede birleşmeleri öngörülmüştür. Ulusal demokratik cephe stratejisi, önümüzdeki devrim aşamasında, bu devrim için gerekli çoğunluğu kazanma, devrimin politik ordusunu hazırlama stratejisidir. Bu çoğunluk sağlanmadıkça, devrimden yana kazanılmadıkça devrimin gerçekleş-

¹⁵ V. İ. Lenin, "Komünist Enternasyonal'in Üçüncü Kongresi", Agy., C. 32, s. 476.

¹⁶ V. İ. Lenin, "G. Y. Zinovyev'e Mektup", Agy., C. 42, s. 320.

¹⁷ V. İ. Lenin, "Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı", Agy., C. 31, s. 51-52.

¹⁸ V. İ. Lenin, "G. Y. Zinovyev'e Mektup", Agy., C. 42, s. 320-321.

mesi, devrimci bir hükümetin işbaşına gelmesi ve erki elinde tutması olanaksızdır. İşçi sınıfının birliğinin sağlanması, işçi-köylü bağlaşıklığının, ulusal demokratik cephenin kurulması, böylesi bir çoğunluğun kazanılması, ne "faşizm gelir" korkusuyla burjuvazinin reformcu kanadının peşine takılmakla ve yığınların kendiliğinden çıkışlarının peşinden sürüklenmekle, ne de salt "Ben atılırım, gelen gelir, işçi-köylü bağlaşıklığı ve cephe de kendiliğinden kurulur" demekle olur.

*
**

Türkiye dünya emperyalist sisteminin zayıf halkalarından birisidir. MC hükümetinin yıkılmasına kadar hızlı bir tırmanış gösteren yığın hareketleri, CHP ağırlıklı hükümetin emperyalizmle ve işbirlikçi burjuvaziyle uzlaşma, işçi sınıfına, emekçi halka, devrimci harekete karşı yürüttüğü baskı politikasıyla da öznel etmendeki olumsuzluklarla görece duraksama gösterdi. Devrimci sürecin bundan sonra nasıl bir yol izleyeceğini, nasıl gelişeceğini kesin olarak kimse kestiremez. Ama şu da açıkça görülüyor: Burjuva reformizminin, CHP sağ kanadının yığınları "umudumuz Ecevit" masalıyla uyutma, frenleme olanakları hızla daralıyor. Türkiye'nin içine yuvarlandığı ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını kapsayan bunalım ağırlaşmaya devam ediyor. Burjuvazinin değişik kolları arasındaki ayrılıklar, çatışmalar derinleşiyor. Güçler oranının elvermemesi yüzünden işçi sınıfının, emekçi yığınların, antiemperyalist, antifaşist güçlerin devrimci bir erki kurmaları şu anda pratik olarak gündemde değildir. Ama devrim belirsiz bir geleceğin bulutları ardında, kaf dağının ardında bir düş de değildir. Toplum önemli patlamalara gebe.

Böyle bir durumda komünistlere düşen görev, hükümetin emperyalizmden ve tekellerden yana faşizm tehlikesini artıran politikasını açığa vurmak, bunalımdan ancak sosyalizme açılan ileri demokratik devrim yoluyla çıkılacağını yığınlara açıklamak, işçi sınıfının devrimci bilineini ve kararlılığını yükseltmek, devrimci, yığınsal çıkışlara yardımcı olacak koşulları oluşturmaktır; yani Komünist Partisi'ni güçlendirmek, işçi sınıfının politik ve sendikal birliğini sağlamak, geniş emekçi yığınları işçi sınıfının bu birliği etrafında toplamak çoğunluğu kazanmaktır.

TKP MK Politik Bürosu'nun 3 Haziran 1979 tarihli açıklamasında şöyle deniyor: «Bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasını belirleyecek olan subjektif etmendir. Partimizin her alanda daha da güçlenmesi, yığınları savaş alanlarına çekme yeteneğini daha da yükseltmesidir. İşçi sınıfının birliğinin, işçi-köylü bağlaşıklığının, ulusal demokratik cephenin kurulmasıdır. Halk yığınlarının antiemperyalist, antitekelci, demokratik eylemini yükseltecek olan böylesi bir politikadır.»¹⁹

Ana halka budur!

¹⁹ Savaş Yolu, 16. sayı.

Gerek 1 Mayıs'a öngelen günlerdeki ve 1 Mayıs'taki, gerekse 1 Mayıs sonrasındaki gelişmeler, işçi sınıfının birliği, tüm ilerici, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği sorununu daha da güncelleştirdi. 1 Mayıs geride kaldı. Ama sonuçları, yankıları sürüyor. 1979 1 Mayıs'ının ateşli bir yürek, ama duru, sakin bir kafayla değerlendirilmesi, bu deneyimden dersler çıkarılması komünistler, sosyalistler, ilericiler, yurtseverler için, "Haydi 1 Mayıs 1980'e!" diyen herkes için büyük önem taşıyor.

1 Mayıs'a Hangi Koşullarda Gelindi?

Her 1 Mayıs, daha öncekilerden farklı koşullar altında kutlanıyor. 1979 1 Mayıs'ının özelliği, gerici-faşist güçlerin, hükümete CHP'nin olmasına karşın, geçen yıllara oranla daha güçlü konumlarda bulunmalarıydı. Bu yıl Türkiye işçi sınıfı, emekçiler, ilericiler, yurtseverler 1 Mayıs'ı sıkıyönetim koşulları altında, ağır terör koşulları altında kutladılar. Bunun ana sorumlularından biri, bugünkü CHP ağırlıklı hükümettir, bu hükümete ve onun politikasına damgasını vuran CHP yönetimidir.

CHP yönetimi ve hükümeti, seçim alanlarında halka verdiği sözlerin tümünü bir yana itmiş, işçi sınıfına, emekçilere, ilerici güçlere karşı, emperyalizmin, tekellerin, gerici-faşist güçlerin ekmeğine yağ süren bir politika izlemiştir. NATO'ya, Amerikan emperyalizmine bağımlılık politikasını sürdürmüştür. Emperyalist dayatmalar karşısında sürekli gerilemiştir. Faşist tırmanışı yığınların eylemleriyle önlemek yerine, 20 Mart gibi yığınsal çıkışlara açıkça karşı çıkmış, kontr-gerilla tartışmasını sansür etmiştir. Kontr-gerilla, MHP, ÜGD gibi faşist odakların üzerine yürüyeceğine, ilerici örgütleri kapatma, onları baskı altında tutma yoluna gitmiştir. CHP ağırlıklı hükümet, karşı olduğunu ilan ettiği 141. ve 142. maddeleri en yaygın ölçüde uygulayagelmıştır. Sınıf sendikalarında, demokratik yığın örgütlerinde yoğun bir antikomünist propaganda eşliğinde, bu örgütleri parçalama, kendisine dayanak yapma politikası gütmüştür. İzlediği ekonomik politika ile yaşamı emekçilere cehennem etmiştir. "Toplumsal Anlaşma", "Kemerleri Sıkma" politikasıyla işçi ücretlerine el atmıştır. Taban fiyatı politikasıyla emekçi köylüleri yıkıma sürüklemiştir. Tekellerin işçi kıyımları ve ceplerine indirdikleri kârlar olağanüstü boyutlara ulaşmıştır.

İşte bu politika sonucunda faşist terör, cinayetler, yığınsal kırımlar alabildiğine tırmandı. Bu hükümet eliyle, "demokratik özgürlükleri koruma" gerekçesiyle, halka sıkıyönetim dayatıldı. Militarist klik iktidara doğrudan ortak edildi.

Bu 1 Mayıs'ın çok çetin koşullar altında, gericiliğin, faşist tırmanışın baskı ve terörü altında kutlanacağı daha 1979'un ba-

şında apaçık ortadaydı. İşçi sınıfının, sendikaların, yığın örgütlerinin, tüm ilerici güçlerin, "sıkıyönetimin demokratik hakları koruyacağı" ham hayaline kapılmadan 1 Mayıs hazırlıklarını bu koşulları gözönüne alarak yürütmeleri gerekiyordu.

Nitekim 1 Mayıs'ın eşiğinde işbirlikçi burjuvazi, tekeller, bunların emrindeki basın, hükümet içindeki gericiliğin Truva atları genel bir saldırıya geçtiler. "Komünizm" ve "bölücülük" yaygarası altında sıkıyönetimin gerekçesinin ve kapsamının genişletilmesi kampanyasına hız verdiler. Darbe söylentileri ortalığı kapladı. Hükümetin nasıl düşürüleceği konusunda yoğun bir tartışma başlatıldı. Gericici ve Maocu basın 1 Mayıs'ta "dereler gibi kan akacağı", "bombalar patlayacağı" edebiyatını doruğa çıkardılar.

13 Nisan günü, sıkıyönetim komutanlığı, sıkıyönetimin uzatılması halinde 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasını yasaklayacağını açıkladı.

25 Nisan'da TBMM, sıkıyönetimi, gerekçesini ve kapsamını genişleterek uzattı. Ertesi gün de sıkıyönetim komutanlığı İstanbul'da 1 Mayıs'ı yasakladığını açıkladı, kutlama girişimlerine karşı silah kullanacağını ima etti.

Başbakan Ecevit, sıkıyönetimin bu kararının hükümet tarafından desteklendiğini açıkladı.

DİSK merkezi ve bağlı sendikalar, yığın örgütleri basılmaya başlandı. DİSK yöneticileri gözaltına alındı. Yayınlara, afişlere el kondu. Sıkıyönetim komutanlığı 1 Mayıs'ta sokağa çıkma yasağı ilan etti ve bu kez silah kullanılacağını açıkça bildirdi.

Olayların böyle bir gelişme göstereceği daha bir ay öncesinden anlaşılıyordu. Egemen güçlerin amaçları belliydi: Emperyalizmin, tekellerin istemlerini daha rahat dayatma koşullarını hazırlamak, özellikle TKP'ye yönelik bir saldırıyla ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi hareketinin başını vurmak, NATO'ya, emperyalizme, gericiliğe karşı savaşım günü olan 1 Mayıs kazanımını geri almak. Böylesi bir ortamda hükümeti devirmek, daha gericici bir seçeneğe kapı açmaktı. CHP üst yönetiminin 1 Mayıs'a karşı çıkması, üyelerine gösterilere katılmayı yasaklaması da gericiliğin bu planları yönünde bir adım oldu.

Sınıfsal Politika

Buna karşılık işçi sınıfının politikası açık ve kesindi: 1 Mayıs'ı işçi sınıfının, halkımızın antiemperyalist, antifaşist savaşımının bir tepe noktası yapmak. Bunun için tüm baskı ve engellerin aşılması, provokasyon ve tuzakların kırılması gerekiyordu.

TKP, sınıf sendikaları, ilerici örgütler DİSK'in İstanbul'da düzenleyeceğini duyurduğu 1 Mayıs gösterilerine katılacaklarını belirttiler. Bu gösterilerin başarısının nelere bağlı olduğunu da açıkladılar: Açıkça belirlenmiş antiemperyalist, antifaşist savaşım hedefleri. İlerici, demokratik güçlerin en geniş eylem birliği. Sınıf sendikalarına karşı bölücü kararların kaldırılması. Gösteri-

ye katılan yığınların güvenebilecekleri kolektif bir önderlik.

Bunların gerçekleşmesiyle, işçi hareketinin bölünmüşlüğüne dayanak yapmak isteyen her türlü provokasyon boşa çıkarılacak, yüzbinlerin İstanbul'da yasak zincirini kırmasının yolu açılacaktı. Sosyalist partilerin ve DİSK'in üst yönetimi bu yapıcı tutuma olumlu yanıt vermedi. Hele kimi DİSK yöneticisinin «1 Mayıs'ta işçileri Taksim'de bekleyeceğiz» türünden açıklamalarıyla işçiler, örgütsüz, hazırlıksız sıkıyönetimin karşısına çıkarılma durumuna düşürülüyordu. Bu durumda yığınsal, örgütlü, güçlü bir 1 Mayıs gösterisinin İstanbul'da yapılma olanağı kalmamıştı.

Sınıf sendikaları, ilerici, demokratik güçler durumu kamuoyuna duyurdular. TKP de, 1 Mayıs'ta eylemsizliğe, yılgınlığa, serüvenciliğe yer olmadığını açıkladı. İşçi sınıfını, sendikaları, sosyalist partileri, tüm CHP'ileri, Kürt demokratlarını, komünistlerle omuz omuza 1 Mayıs bayrağını İzmir'de yükseltmeye çağırıldı.

1 Mayıs Günü

Gelişmeler, TKP'nin bu tutumunun doğruluğunu göstermiştir. Hazırladıkları provokasyonun boşa çıktığını gören egemen güçler, 1 Mayıs sonrası için düşündükleri saldırıyı erkene aldılar. Sıkıyönetim sokağa çıkma yasağı koydu. İstanbul'a 100 bin asker, tank birlikleri indirildi. "Toplama Kamp Komutanlığı" kuruldu. Yapılan hazırlık ve uygulama, sıkıyönetimin barışçı 1 Mayıs gösterisini kanla bastırma, yığınsal tutuklama niyetini göstermekle kalmadı. Bu askersel hareket açıkça gerici bir darbe provası niteliği taşıyordu.

1 Mayıs'ta İstanbul'da sokağa çıkan TİP yöneticileri, üyeleri tutuklandı. DİSK yöneticileri de 1 Mayıs öncesinden gözaltına alındı, tutuklandılar. Ama 1 Mayıs'ta emekçilerin savaşı engelleyemedi. Sendikaların, örgütlerin basılmasına, binlerce kişinin ağır baskılarla karşılaşmasına, yollardan çevrilmesine karşın İzmir'de 100 bin işçi, köylü, genç, kadın 1 Mayıs'ta devrimci belgileri yükselttiler.

İzmir'deki yürüyüş ve mitinge DİSK'e, Türk-İş'e bağlı sendikaların üyeleri büyük bir yığınsallıkla katıldılar. Örgütlü olarak gelen köylüler, öğretmenler, ilerici gençler ve kadınlar, Türk, Kürt tüm emekçiler devrimci bir coşkuyla savaş belgilerini haykırdılar: "NATO'ya Hayır!", "Amerika Defolsun!", "Faşizme Geçit Yok!", "Sıkıyönetim Kaldırılsın!", "MHP, Faşist Odaklar Kapatılsın!", "Ulusal Baskıya Son!". Bunların yanısıra "TKP'ye Özgürlük!", "Ulusal Demokratik Cephe Birleş!" belgileri alanları çınlattı.

1 Mayıs'ı İstanbul'da, 1 Mayıs Alanı'nda Kutlama Olanağı Vardı

Evet, bu olanak vardı. Ve eğer gerçekleştirilebilseydi 1 Mayıs İstanbul'daki sıkıyönetime rağmen, çok daha yığınsal, çok daha

güçlü bir biçimde, birliği ve dayanışmayı daha da güçlendirecek bir biçimde kutlanacaktı. Ama bu olanağın gerçekleşmesi bazı koşulları gerektiriyordu ve bu gerekli koşulların yaratılmayışının sorumlusu DİSK yönetimi olmuştur.

1976 yılında 1 Mayıs üzerindeki yasak zincirinin kırılmasına, 1977 ve 1978 1 Mayıs'larının yığınsal kutlanmasına damgasını vurmuş olan, başı çekmiş olan DİSK'tir. Bu yılki ağır koşullara rağmen, güçler dengesindeki aleyhte gelişmelere rağmen, sıkıyönetime rağmen, 1 Mayıs yine İstanbul'da yığınsal olarak kutlanabilirdi. Ama bunun için DİSK'in eski saygınlığını koruyup olması, DİSK yönetiminin güven verici olması, bütün ilerici güçlerle, yığın örgütleriyle tam bir dayanışma içinde olması gerekirdi. Bütün ilerici güçlerin, örgütlerin DİSK'in önderliğinde, sıkıyönetim zincirini birlikte göğüslemeleri, böylece Türkiye çapında bütün emekçi halkın desteğini, çoğunluğun desteğini arkalarına almaları gerekirdi. CHP yönetiminin ve hükümetin gerici güçlerden yana manevralarını açığa çıkarmaları gerekirdi.

Ama DİSK yönetimi, yönetime geldiği günden beri, böylesi anlayışa ters bir tutum izleyegelmiştir. 1 Mayıs eşliğinde ise sıkıyönetimle ve hükümetle girdiği ağız dalaşı ve kof çıkışlar yüzünden o güne kadar en yakın işbirliğinde bulunduğu güçlerin bile güvenini, saygısını yitirmiştir.

DİSK yönetimi bu noktaya bir günde gelmedi. Daha geçen yıl, 1 Mayıs'ın hemen ardından, TKP'ye özgürlük istedikleri için DİSK üyesi sendikalarla ve ilerici örgütlerle arasını açtı, İGD ile olan ilişkilerini askıya aldı. Burjuvazinin ilerici güçleri, sendikaları bölmek için uydurduğu "TKP sendikaları ele geçirmeye çalışıyor" yalanına vargüçüyle sarıldı. Komünistleri yalıtılabileceğini sanarak, TKP'ye ve komünistlere karşı legal sosyalist partiler, birtakım "sol"cu akımlar arasında çeşitli manevralara girişti. Burjuvazinin ilerici güçler arasına kama sokma oyununa âlet oldu. Bir yandan keskin sosyalizm lâfazanlığı yaparken, öte yandan Koç'larla, Sabancı'larla, Eczacıbaşı'larla, Türk-İş'in başına çöreklenmiş sarı sendikacılarla birlikte hükümetin "kemerleri sıkma" politikasına "evet" dedi. 1 Mayıs'a 1,5 ay kala, başta DİSK'in belkemiği olan Maden-İş olmak üzere dört sendikayı ve sınıf sendikacılarını, üye sendikaların ve ilerici güçlerin protestoları altında ve Tercüman ve Aydınlik gibi gerici basının alkışları arasında, DİSK'ten ihraç kararı aldı.

DİSK yönetiminin bu bölücü politikası yüzünden 1 Mayıs'a gelindiğinde, DİSK, saygınlığından, gücünden, güvenilirliğinden çok şey yitirmişti. Öte yandan DİSK yöneticileri hiçbir zaman ilerici güçler arasında ciddi bir eylem birliğinden yana olmadılar. Örneğin DİSK'in demokratik örgütlerle oluşturduğu platform birkaç toplantıdan sonra, sıkıyönetimin ilan edilmesiyle ve sıkıyönetim bahane edilerek sessiz sedasız dağıtıldı. Yeniden toplanması için yapılan tüm girişimler ise sonuçsuz kaldı.

Buna rağmen, DİSK yönetimi, kendisini ve görünüşü kurtarmaya yönelik çapsiz oyunlara girişeceğine, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanabilmesi için gerekli girişimlerde bulunabilirdi. Ama bunu yapmadı. DİSK yönetimi 1 Mayıs'ı İstanbul'da kutlamak gibi bir niyete hiçbir zaman sahip olmadı.

DİSK yönetimi 1 Mayıs Alanı'ndaki kutlama için İstanbul Valiliği'ne 26 Şubat'ta başvurdu. İstanbul Valiliği ise bu başvuruya hiç yanıt vermedi. 9 Nisan günü İstanbul'daki yürüyüş güzergâhını değiştirdiğini açıklamakla yetindi. 26 Şubat'tan 9 Nisan'a kadar geçen 41 gün boyunca DİSK yönetimi hiçbir şey yapmadı! Yaptığı tek şey, 7 Nisan günü, Fehmi Işıklar'ın ağzından, 1 Mayıs'ın Taksim Alanı'nda kutlanacağını açıklamak oldu.

14 Nisan'a kadar yine hiçbir somut hazırlığa girişmeden belediler. Sıkıyönetim komutanlığı, sıkıyönetim uzatılırsa 1 Mayıs'ı yasaklayacağını açıklayınca, Baştürk, Petkim-İş'in genel kurullunda, «DİSK 1 Mayıs'ı yalnız İstanbul'da kutlayacaktır» dedi.

Böylece, hiçbir kamuoyu hazırlama çalışması yapmaksızın, diğer örgütlere bilgi vermeksizin, bağlı sendikalara danışmaksızın, konuyu DİSK'in yetkili organlarında bile ele almaksızın, hükümetle ve sıkıyönetimle kof tehditlerden ibaret bir ağız dalaşı başlatıldı.

16 Nisan günü ise, hiçbir sendikayı temsil etmeyen, hangi güce dayandığını yalnız kendi bilen Fehmi Işıklar, Oleyis Marmara Şubesi Genel Kurulu'nda kurusıkı atmaya devam ediyordu :

«Türkiye işçi sınıfı, "Ben eşimle birlikte Taksim'e gelir konusurum" diyen Başbakan'dan korkak mıdır? Asla değil. 1 Mayıs 1979 1 Mayıs Alanı'nda kutlanacaktır. Hepimizi hapsedsinler, hapsedsinler ki, o zaman Türkiye ne oluyor görsünler!»

Bu kurusıkı tehditleri savuran ve o koşullarda düşmanı olsa olsa güldüren bu Fehmi Işıklar, dört sendikanın DİSK'ten ihraç edildiği kararının basına açıklandığı gün, CIA'nın dünya sendika hareketi içindeki önde gelen ajanlarından Charles Levinson'la, Brüksel'de, DİSK'in Dünya Sendikalar Federasyonu'ndan uzaklaştırılıp uzlaşmacı federasyonlara yöneltilmesi planları içindeydi.

Baştürk ve Işıklar bu ağız dalaşını sürdürürlerken, sıkıyönetimin uzatılacağı, 1 Mayıs'ın İstanbul'da yasaklanacağı ve gericiliğin 1 Mayıs'ı kana boğma tezgahı içinde olduğu da apaçık ortadaydı. Maden-İş, Bank-Sen, Baysen, gençlik ve kadın örgütü yöneticilerinin DİSK yönetimiyle ilişkiye geçme, 1 Mayıs hazırlıklarını birlikte yürütme, ortaklaşa kamuoyu hazırlama önerileri hep geri çevrildi. DİSK yönetiminin 1 Mayıs için yaptığı tek hazırlık, afiş bastırmak (ve bunları sıkıyönetime kaptırmak), davetiye göndermek ve dipsiz tehditler savurmak oldu. Demokratik örgüt temsilcileriyle 1 Mayıs konusunda yapılan bir toplantıda,

Fehmi Işıklar'a, işçilerin, emekçilerin karşısına barikatlar konulur, asker çıkartılırsa ne yapılacağı soruldu. Fehmi Işıklar'ın bu can alıcı soruya verdiği yanıt, toplantıyı yarıda terketmek oldu. Aynı Fehmi Işıklar'a hazırlıksız bir durumda provokasyon olasılığı hatırlatılınca, verdiği karşılık şu oluyordu: «Sırtımızda yumurta küfesi yok ki. ... Bunu hükümet düşünsün.»

Baştürk'lerin, Işıklar'ın ve benzerlerinin gerçek niyetleri, sıkıyönetimin uzatılıp 1 Mayıs'ın yasaklanmasıyla iyice ortaya çıktı. 27 Nisan günü, Baştürk şöyle diyordu: «DİSK asla işçilerle askerleri karşı karşıya getirme niyetinde değildir.»

Peki, onbinlerce kişi Türkiye'nin dört bir yanından İstanbul'a nasıl gelecekti? Yoldaki ve İstanbul girişindeki barikatlar nasıl aşılacaktı? Askerlerle kuşatılmış 1 Mayıs Alanı'na nasıl girilecekti? Bu sorulara, Baştürk, aynı açıklamasında şöyle yanıt veriyordu: «Devrimci bir sendikal örgütün Genel Başkanı olarak arkadaşlarımla 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda olacağız!»

Yani Baştürk, "herkes evinde otursun, 1 Mayıs'ı ben ve arkadaşlarım kutlasa yeter" diyordu. Amaç 1 Mayıs'ı yığınsal bir biçimde kutlamak değil, bir avuç DİSK yöneticisinin keskin laflarla görünüşü kurtarmasıydı. Nitekim 30 Nisan gecesi için bu bir avuç "kahraman"a Taksim Alanı'na bakan İntercontinental otelinde odalar ayırılmıştı bile.

İşte 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasını olanaksız hale getiren gelişmeler bunlardı. 1 Mayıs'ın yığınsal olarak İstanbul'da kutlanması olanağını hiçbir zaman bir yana itmemiş olan, bunun için DİSK yönetimiyle işbirliğine girmeye çalışmış olan sendikalar ve yığın örgütleri, bu gelişmeler karşısında, 1 Mayıs'ı İzmir'de kutlama kararı aldılar ve bu kararlarını 27 Nisan günü açıkladılar.

1 Mayıs'ın İstanbul'da yığınsal olarak kutlanması için kurusıkı tehditler savurmaktan başka bir şey yapmamış ve yığınsal kutlamayı fiilen olanaksız hale getirmiş olan DİSK yönetimi değilmiş gibi, Baştürk, 30 Nisan tarihli açıklamasında bir de şöyle diyordu :

«1 Mayıs Alanı'nda olmak için kararlı bir mücadele verdik. Emegün Bayramı'nı kutlamaya yönelik kararlı mücadelemiz gerçekte amacına ulaştı. İşçi sınıfı, birlik ve dayanışma gününde, 1 Mayıs'ın en anlamlı biçimde 1 Mayıs Alanı'nda kutlanması gerekli olan günde burjuvaziye teslim olanları asla unutmayacaktır.»

Eğer DİSK'in başındaki bir avuç tabansız sınıf uzlaşmacısının temsil etmeleri gereken 100 binlerin sorumluluğunu taşımayan kurusıkı tehditlerine güvenilseydi, daha önce gerekli önlemler alınmamış olsaydı, 1 Mayıs yığınsal olarak hiç kutlanmayacaktı. Baştürk'ün kendi ayıbını örtmek için "burjuvaziye teslim olanlar" diye suçladığı güçlerin, sendikaların yaptığı çağrıyla ve

işçi sınıfının disiplinine yarasır örgütlenmeyle, o gün İzmir'de 1 Mayıs Alanı'nda gericiliğin, faşizmin oyununu bozan 100 bin kişi vardı.

İşçi Sınıfının Birliği, İlerici, Demokratik Güçlerin Eylem ve Cephe Birliği İçin İleri!

Bu 1 Mayıs'ta ana sorun, bir yandan CHP yönetiminin politikası ve "umudumuz Ecevit" yanlısı, öte yanda DİSK yönetiminin izleyegeldiği sınıf uzlaşmacısı politikası yüzünden ve faşist tırmanış karşısında görece bir durgunluğa giren yığınları harekete geçirebilmektir. Yığınların işçi sınıfına, işçi sınıfının da kendi gücüne olan güvenini pekiştirmektir. CHP sağ kanadının, CHP ağırlıklı hükümetin gericiliğin ekmeğine yağ süren politikasına, sıkıyönetime, 100 binlerle birlikte, dev, yığınsal bir çıkışla "Hayır!" demektir. Yakalanması gereken ana halka buydu.

Ama TİP ve TSİP yöneticileri bu ana halkayı göremediler. Bu yılki 1 Mayıs'ın amacını "İstanbul'da kutlama" noktasına kitlediler. Geçen yıldan bu yana değişmiş olan güçler dengesini, DİSK yönetiminin bir yıldan beri izleyegeldiği tutumu, somut koşulları görmezden geldiler. Böylece kendi ellerini, kollarını bağladılar.

DİSK yönetiminin TKP'yi, komünistleri yalıtılmak, ilerici güçler arasına kama sokmak için giriştiği bölücü hareketler karşısında gerekli kararlılığı göstermemiş olan TİP ve TSİP yönetimi, kaçınılmaz olarak Fehmi Işıklar gibi sınıf uzlaşmacılarının ve Baştürk'ün temelsiz "kahramanlık" gösterilerine destek olma durumunda kaldılar. 1 Mayıs sonrasında bile, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, DİSK'in 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanmasını fiilen olanaksızlaştıran bu tutumunu, «DİSK Yürütme Kurulu'nun tabanının derinden derine çağlayan sesine kulak vermesi, 1 Mayıs'ı İstanbul'da kutlamaya kararlı olması» diye nitelendirebiliyordu (Yürüyüş, 8 Mayıs 1979). TSİP'in yayın organı Birlik ise, DİSK'in kararlı ve ilkeli çabaları»ndan söz ediyordu (Birlik, 3 Mayıs 1979).

TSİP 1 Mayıs'ta fiilen hiçbir varlık gösteremedi, denilebilir. Oysa sıkıyönetimin 1 Mayıs'ı yasaklamasından sonra, 29 Nisan günü, TSİP Genel Başkanı bir açıklama yapıyor ve «Partimiz bu yıl da, başından beri 1 Mayıs törenine DİSK'le birlikte Taksim 1 Mayıs Alanı'nda katılma kararı almıştır. TSİP 1 Mayıs 1979'da 1 Mayıs Alanı'nda olmaya kararlıdır» diyordu. 1 Mayıs günü 1 Mayıs Alanı'nda TSİP üyeleri değil, sıkıyönetimin tankları vardı.

TİP de 1 Mayıs'ın İstanbul'da, 1 Mayıs Alanı'nda kutlanmasını kararını almıştı. Ama TİP üyeleri ve sempatizanları da 1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanı'nda olamadılar. TİP Genel Başkanı ve 300 kadar partili, 1 Mayıs'ın yasaklanmasına karşı 1 Mayıs günü soğa çıkarak haklı bir protestoda bulundular. Ama bu çıkış yal-

nız sayısal olarak değil, temsil gücü bakımından da cılız kaldı. Oysa 1 Mayıs İzmir'de yığinsal olarak kutlanırken, aynı çıkış çok daha büyük temsil gücüne sahip bir biçimde yapılabilirdi. Ama bunun için partiler arasında asgari bir eylem birliğinin bulunması gerekirdi. Bu yönde çok önceden yapılmış çağrılara kulak tıkamamak gerekirdi.

Yığınlar politik partileri salt dedikleriyle değil, dedikleri ile yaptıkları arasındaki uyumla yargırlar. Sözünün eri olmak gerekir. Gücün yetmediği şeyi söylememek, söylenen şeyi yapmak gerekir. Bir politik hedef için yığınlar harekete çağrılırken: 1) Bu politik hedefin Marksist-Leninist teoriye uygunluğu; 2) Bu politik hedefin gerçekleştirilebilirliği, güçler dengesinin buna olanak verip vermediği; ve 3) Bu politik hedefin gerçekleştirilebilir oluşunun yığınlarca ne denli kabul edildiği, göz önüne alınmalıdır. Bu yapılmadığında çağrı havada kalır. Yalnızca çağrıyı yapanlar değil, bu çağrıyı yapanların savundukları dava da zarar görür. TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın İstanbul'daki sokağa çıkma yasağını "genel grev" olarak adlandırması (Yürüyüş, 8 Mayıs 1979); ya da TSİP organı Birlik gazetesinin «1 Mayıs 1979'da işçi sınıfının kalbi İstanbul'da attı; işçi sınıfının bağımsız sınıf politikası İstanbul'da gerçekleşti» (Birlik, 3 Mayıs 1979) yolundaki sözleri durumu değiştirmiyor. Gerçekler direngendir.

1 Mayıs dolayısıyla komünist, sosyalist, ilerici güçler, partiler arasında ortaya çıkmış olan ayrılıkların derinleşmesine fırsat verilmemelidir. Burjuvazinin bu ayrılıktan yararlanarak ilerici güçler arasına kama sokma oyununa gelinmemelidir. İşçi sınıfının önünde önemli bir toplu sözleşme yılı uzanıyor. Hükümet işçi sınıfına, emekçi güçlere karşı, emperyalizmle, tekellerle uzlaşma, gericiğe ödün verme politikasını sürdürüyor. Faşizmin tırmanışı sürüyor.

Kimileri bu gerçeğe gözlerini kapıyorlar. Gerek Yürüyüş dergisinde, gerekse TSİP'in yayın organı Birlik gazetesinde kimi kalemler, 1 Mayıs'ın hemen ardından, 1 Mayıs'ın İstanbul'da kutlanamayışının suçunu komünistlere, sınıf sendikalarına yılmaya çalıştılar. İzmir'deki 100 binlik yığinsal çıkışı karalayarak, "bölücülük" suçlamasında bulundular. İzmir'deki 1 Mayıs'ı burjuva basınıyla birlikte açık eksiltmeye çıkardılar. Birlik gazetesinin imzasız bir kalemi, Günaydın gazetesinin verdiği rakamı da çok buldu, 25 bin dedi. Yürüyüş dergisindeki bir başka kalem ise, onu da çok buldu, Hürriyet ve Aydınlık'la birlikte 20 bin dedi.

Bu olumsuz tutumlar, burjuvazinin komünistleri yalıtılama, DİSK'i bölme, sınıf sendikacılığını ezme, sınıf birliğini yok etme oyununa nesnel olarak hizmet ediyor. Yürüyüş dergisi 8 Mayıs tarihli sayısında gerçekleri tersyüz ediyor. Maden-İş'in ve DİSK'ten ihraç kararı alınan öteki sınıf sendikalarının DİSK'i bölmek istedikleri yalanına sarılıyor. Birlik gazetesinde bir başka kalem,

1 Mayıs'ın hemen ardından, emperyalizmi, gericiliği, tırmanan faşist tehlikeyi bir kenara itip şöyle diyor :

«İlerlemecilerin DİSK'e yönelik saldırılarını boşa çıkarmak ve DİSK'i bölüp parçalama girişimlerini bertaraf etmek için bütün demokrasi güçlerine görev düşmektedir. Ve artık matematiksel bir kesinlikle ortaya çıkmıştır ki, başını Kemal Türkler'in çektiği bozgunculuk mahkûm edilmedikçe, Maden-İş yönetiminde somutlanan ayrılıkçı eğilimlerin işçi sınıfı saflarında beli kırılmadıkça ... ilerleme siyasetinin sendikal hareket içindeki yansıması olan kuyrukçuluk tahribatlarını sürdürmeye devam edebilecektir. En geniş işçi kitleleri nezdinde işçi hareketinin bu "günahının" içyüzü teşhir edilmeli ve ilerleme siyaseti karantinaya alınmalıdır.»

Açıkçası, DİSK'i sınıf sendikacılığından, Dünya Sendikalar Federasyonu'ndan koparma, DİSK'i bölme, ayrı bir politik parti kurma planları içinde olan Fehmi Işıklar ve Kemal Nebioğlu gibi iflah olmaz sınıf uzlaşmacılarına, "Aferin, ne iyi ettiniz de Maden-İş'i ve öteki sınıf sendikalarını DİSK'ten ihraç kararı aldınız"; "TKP, komünistler tecrit edilmeli" demeye getiriyor.

Emperyalizme, tekellere, gericiliğe, tırmanan faşizme karşı savaş ne denli güncelse, eylem birliğine zarar veren tutumlara karşı savaş da o denli günceldir. Bu iki yönlü savaş tüm komünistlerin, TİP'li, TSİP'li tüm sosyalistlerin, sosyal demokratların, ilerici, yurtsever güçlerin ortak savaşdır.

1 Mayıs dolayısıyla komünistler, sosyalistler, ilerici güçler, partiler arasında ortaya çıkmış olan ayrılıkların derinleşmesine fırsat verilmemelidir. Burjuvazinin bu ayrılıktan yararlanarak ilerici güçler arasına kama sokma oyununa gelinmemelidir. İşçi sınıfının önünde çetin bir sözleşme dönemi uzanıyor. Hükümet, işçi sınıfına, emekçilere karşı emperyalizmle, tekellerle uzlaşma, gericiliğe ödün verme politikasını sürdürüyor. Faşist tırmanış sürüyor.

TKP Merkez Komitesi'nin 9 Temmuz 1979 günlü çağrısına kulak vermek, bu doğrultuda savaşmak gerekiyor: «Ülkemizin içinde bulunduğu derin bunalımdan doğan tehlikeye karşı koymak da, bunalımın yarattığı olanakları ileriye yönelik devrimci amaçlar için kullanmak da en başta işçi sınıfının, tüm ulusal, demokratik güçlerin güncel görevler çevresinde eylem birliği kurmasına bağlıdır. Özellikle sol güçlerin eylem birliği, yığın savaşlarının yükselmesinde, güçler oranının değişmesinde önemli bir etkidir.»

Faşist saldırılara karşı halkın can güvenliğini, baskı ve zor balıklara karşı halkın demokratik hak ve özgürlüklerini korumak amacıyla yığinsal örgütlenmek için;

Emperyalizmin, NATO'nun dayatmalarına, Amerikan üslerine, ikili anlaşmalara, U-2 casusluk uçaklarına, nötron bombalarına karşı ulusal bağımsızlık ve barış eylemlerini yükseltmek için;

İşçi sınıfının tekellere karşı toplu sözleşme dönemindeki sa-
vaşında eldeki kazanımları korumak ve ilerletmek için;

Ara seçimlerde gerici, faşist güçleri geriletmek, komünist,
sosyalist, öteki anti-emperyalist, anti-faşist politik güçlerin ortak
başarısını sağlamak için;

Bu amaçlara yığın savaşlarıyla ulaşmak, eylem birliğini bu
savaşlara dayandırmak için ileri!

II Partinin Örgütlenme İlkeleri Konusunda Lenin

Sosyalizm : Teori ve Pratik dergisinin Mayıs 1979 sayısında ya-
yınlanan, **Sergey Guskov**'un "Partinin Örgütlenme İlkeleri Ko-
nusunda Lenin" başlıklı yazısını aynen sunuyoruz.

Yetmişbeş yıl önce yayımlanan Lenin'in **Bir Adım İleri, İki
Adım Geri** kitabı, Parti'nin Marksist teorisine temelli bir katkı
yaptı. Bu kitap, günümüze dek Marksizm tarihini inceleyen her
ciddi araştırmacının kitaplığında onurlu bir yer işgal etmiştir.
Kitap, SSCB'de 1917'den 1977'ye dek, dünya halklarının 43 dilin-
de 153 kez, toplam 9.338.400 adet basılmıştır.

Bu yapının yazılmasını teşvik eden neydi? Bunu anlamak
için, Temmuz-Ağustos 1903 tarihinde toplanan Rus Sosyal De-
mokrat İşçi Partisi'nin (RSDİP) İkinci Kongresi'ni anımsamak
gerekir.

Kongre'nin en önemli yanı, Rusya'daki sayısız devrimci Mark-
sist örgütün birleşme sürecini tamamlayarak, kendi programı ve
tüzüğü bulunan yeni tip bir proletarya partisini oluşturmasıdır.
Aynı zamanda, Kongre'de Rus Sosyal Demokratları iki akıma bö-
lündüler: Lenin'i destekleyenlere Bolşevik dendi (çünkü Parti yö-
netim organlarının seçiminde bunlar çoğunluğu —Rusça bol-
şinstvo— elde etmişlerdi) ve karşıtları, Martov'un önderliğindeki
menşevikler.

Şunu da eklemek gerekir ki, daha sonraları Bolşevikler kong-
renin benimsediği Program ve Tüzük ilkelerini kullanarak Sos-
yal Demokratların birliğini onarmaya çalıştılsa da, Menşevik-
ler kongrede uğradıkları yenilgiyi hazmedemediler ve bölünmeyi
kangrenleştirmek için ellerinden ne gelirse yaptılar. Parti'de cid-
di bir bunalım baş gösterdi ve bunun nedenlerini eşelemek, aynı
zamanda bir çözüm yolu bulmak zorunlu hale geldi. Söz konusu
kitap bu amaçla yazıldı.

Parti'nin Bolşevikler ve Menşevikler diye bölünmesinin ne-
denlerini ayrıntılı bir çözümlemeden geçiren Lenin, bu bölünme-
nin temelinde partinin ne tür bir parti olacağı temel sorununda-

ki görüş ayrılığının yattığı sonucuna vardı. Bu ayrılık, Tüzüğün Parti üyeliğine ilişkin 1. Maddesi tartışılırken en açık biçimiyle ortaya çıktı. Lenin, amacı toplumsal devrim olan sıkı örgülmüş, disiplinli bir örgütün yaratılmasını savunarak, bu maddeyi, Parti'yi her türlü rastgele, sallantılı unsurların sızmasından koruyacak bir biçimde formüle etti.¹ Öte yandan, Parti örgütlerinden birinde üyelik yapmayı zorunlu kılmayan Martov'un formülasyonu,² Menşeviklerin "her önüne geleni Parti üyesi yapma" arzularını yansıtmaktaydı. Bu, en sonunda devrimci savaşlarda proletaryanın öncü kolu görevini yerine getirmekten aciz, şekilsiz, gevşek bir örgüt olup çıktı.

Lenin, Menşeviklerin Parti'nin örgütsel yapısına ilişkin görüşlerini, «örgütsel konularda oportünizm» olarak tanımladı. Bu, Parti'yi istikrarsız küçük burjuva unsurlara açma isteminde, Parti'nin işçi sınıfının en ileri örgütlü öncü kolu olma rolünün yadsınmasında, Parti'de sıkı disiplin gereğinin benimsenmemesinde ve merkezîyetçiliğe karşı takınılan düşmanca tavırda yansıyor. Başka bir deyişle, Menşevikler, Bolşeviklerin yaratıp güçlendirdiği savaşkan partiye, İkinci Enternasyonal'in reformist Sosyal Demokrat Partilerinden temelde farklı olan böyle bir partiye aktif bir şekilde karşı çıktılar.³

Proletaryanın politik önderi olarak Marksist parti teorisini geliştiren Lenin yeni tip bir partinin örgütsel ilkeleri üzerinde çalıştı. Böyle bir parti olmadan, Proletarya bilinçli bir sınıf savaşımı yürütemezdi. Menşevikler, örgütlenmeye hazır olmadığı gerekçesiyle, proletaryanın rolünü küçümsediler. Lenin, «proletaryanın tüm yaşamında örgütlenme için eğitim gördüğünü», yani «örgüt ve disiplinden korkmadığı»nı gösterdi. Lenin'in örgütlenme ilkelerinin özü nedir? Lenin'e göre bir Marksist parti işçi sınıfının ileri ve en örgütlü koludur. Güçlü ve birleşik bir örgüt olması için, partinin demokratik merkezîyetçilik ilkeleri üzerine yapılandırılması gerekir; parti, herkesi aynı derecede bağlayan sıkı bir disiplin olmadan düşünülemez; parti içi demokrasinin sürekli gözetilmesi, eleştiri ve özeleştirisinin teşvik edilmesi, sıralarının saflığının korunması ve yığınlarla bağlarının güçlendirilmesi şarttır.

Bu ilkelerden en önemlisi, şu noktaları içeren demokratik merkezîyetçilik ilkesidir :

¹ Lenin, 1. Madde'yi şöyle formüle etti: «Parti üyesi, Parti Programı'nı benimseyen ve partiyi parasal bakımdan olduğu kadar, örgütlerinden birine şahsen katılarak da destekleyen kişidir.»

² Martov'a göre ise, parti üyesi, «programı benimseyen, partiyi parasal bakımdan destekleyen ve örgütlerinden birinin yol göstericiliği altında düzenli şahsi yardım yapan» kişi olabilirdi.

³ İşçi partilerinin uluslararası birliği olan İkinci Enternasyonal 1889'da kuruldu. 1. Dünya Savaşı'ndan (1914-1918) sonra dağıldı.

Birinci olarak, partinin tek bir program ve tüzüğü, aynı zamanda tam yetkiye sahip tek bir yönetici organı vardır: Kongreler ve kongreler arasında da merkez komite.

İkinci olarak, parti disiplini, tüm üyeler için eşit derecede zorunludur. Azınlık çoğunluğa, tek tek örgütler merkeze ve alt örgütler üst örgütlere bağımlıdır.

Üçüncü olarak, yüksek organların kararları alt organlar için bağlayıcıdır.

Dördüncü olarak, partinin bütün halkalarındaki yönetim organları seçimle oluşturulur, değiştirilebilir ve parti örgütleri ile üst organlara dönem dönem rapor verirler.

Lenin, demokratik merkeziyetçiliğin başlı başına bir amaç değil, politik hedeflere ulaşmanın bir aracı olduğunu ve merkeziyetçiliğin parti içi demokrasiye hiçbir zaman karşıt olmadığını tekrar tekrar işaret etti. Merkeziyetçilik ve demokrasi tek bir bütünün parçalarıdır.

Sözünü ettiğimiz kitabın ana teması, «proletaryanın iktidar savaşında örgütten başka silahı» olmadığı ve «... proletaryanın ancak Marksizm ilkelerinin temelinde ideolojik birlik yoluyla yenilmez bir güç haline gelebileceği, bunun da kaçınılmaz» olduğu fikridir. Böylesi bir ideolojik birlik, «milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde bir araya toplayacak olan örgütün maddesel birliği ile perçinlenir. Bu orduyla, ne Rus otokrasisinin köhne düzeni, ne de uluslararası sermayenin köhnemekte olan düzeni başedebilir.»⁴ Lenin'in bu kitapta çıkardığı temel sonuçlar ve Menşevizm'e getirdiği doğru yaklaşım pratikte tam bir doğrulama buldu. Menşeviklerin örgütsel sorunlardaki oportünizmi kısa bir süre içinde taktik sorunlarda oportünizmle tamamlandı ve Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden hemen sonra Menşevikler, Rus proletaryasının devrim hareketinin çıkarlarına ihanete varacak denli yozlaştılar.

Bugün, Lenin'in işlediği örgütlenme ilkeleri SBKP'nin ve öteki Marksist partilerin faaliyetlerinin temelini oluşturuyor. Bu ilkeleri yol gösterici alan gerçek devrimci partiler, politik iktidar savaşımında proletaryanın güvenilir bir silahı haline ulaşıyorlar. Gerek legal gerekse illegal (yeraltında çalışmak zorunda bırakıldığı zaman) savaşım biçimlerini ustalıkla kullanan parti, Rus Bolşevik-Leninistlerinin deneyinde görüldüğü gibi, proletaryayı ve tüm emekçileri utkuya götürmeye yetenekli bir yığınsal devrim ordusu oluşturur.

⁴ V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 7, s. 412.

Sosyalizm : Teori ve Pratik dergisinin Mayıs 1979 sayısında, SBKP Merkez Komitesi'ne bağlı Sosyal Bilimler Akademisi rektör yardımcısı **Yuri Krasin**'in "Devrimci Teori ve Devrimci Pratik" başlıklı bir yazısı yayımlandı. Yazıyı aşağıda sunuyoruz.

V. İ. Lenin'in yüzyılın başında formüle ettiği «devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz»¹ tezi, işçi sınıfının insanoğlunu sömürü toplumunun zincirlerinden kurtarma ve yeni, komünist uygarlığı yaratma biçimindeki tarihsel öz görevini yerine getirme savaşımında temel bir ilişkiyi anlatır. İşçi sınıfı ve onun öncüsünün, toplumsal gelişmenin nesnel yasaları hakkında bir bilgiyi gerektiren (gerektermemesi olanaklı değil) politik görevlerini başarması için devrimci teori, dirimsel bir zorunluluk taşır.

Marksizm-Leninizm işçi sınıfının devrimci politikası için teorik bir temel oluşturur; bu temel, onsuz somut politik durumların bilimsel çözümlemesini yapmanın ve doğru politik kararlar almanın olanaksız olduğu bellibaşlı yol gösterici çizgilerdir.

Çalışma ve savaşım koşullarının farklılığından ötürü ve yaşamın öne koyduğu görevlere bağlı olarak, komünist ve işçi partilerinin stratejik ve taktik ana çizgileri özlüce değişir. Nitekim, erkin işçi sınıfı ve genel olarak emekçi halk tarafından ele geçirilmesi görevinin yerine getirilmiş olduğu sosyalist ülkelerin kardeş partileri yaratıcılık görevlerini, yani sosyalizm ve komünizm kuruculuğunu politikalarının merkezine koyuyorlar. Kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin stratejisi, sosyalist devrime giden yolda derin demokratik dönüşümler programını uygulama yönündedir. Sömürge boyunduruğundan kurtulmuş ülkelerde, Marksist-Leninist partilerin stratejik planları ulusal kurtuluş devriminin görevlerini çözmeye ve en sonunda sosyalizme ulaştıracak ekonomik ve politik gelişmenin geçiş biçimlerini seçmeye yöneliktir.

İşçi sınıfının bağlaşıklar dizisi, güçlerin sıralanışı ve savaşım biçimleri de farklıdır. Duruma göre, kimi ülkelerde barışçı savaşım biçimleri ağır basarken, öbürlerinde ağır basan barışçı olmayan, silahlı savaşım biçimleridir; kimi ülkelerde komünist partileri legal çalışırken, öbürlerinde çoğu kez illegal politik faaliyet biçimlerini kullanmak zorunda bırakılmışlardır.

Zaman zaman, komünist hareketin devrimci stratejicisi için ortak bir uluslararası tabanın olabilirliği konusunda kuşku belirmesi, koşullardaki bu farklılıklardan ötürüdür. Ne var ki, çe-

¹ V. İ. Lenin, *Toplu Yapıtlar*, C. 5, s. 369.

şitli ülkelerde komünist strateji ve taktiklerin özgül yanlar taşımasına karşın, Marksist-Leninist politikanın temel ilkeleri her yerde aynıdır. Bunu kavrayamayan kimse için, uluslararası komünist hareket en fazla, politikaları ortak bir temele dayanmayan tek tek partilerin aritmetik bir toplamı olarak görünecektir.

Ortak İlkeler

Değişik ülkelerdeki komünistlerin stratejisi, uluslararası işçi sınıfı hareketinin pratiklerini teorik olarak genelleştiren devrimci politikanın ortak temel ilkelerine dayalıdır.

En başta, politikaya **ilkeli sınıfsal yaklaşım** gelir; bu, işçi sınıfının dirimsel çıkarlarını açığa çıkaran bir politik hareket olarak komünist hareketin özünün somut bir ifadesidir. Bu demektir ki, komünistlerin tüm politikası, toplumsal-politik sorunlara getirdikleri yaklaşım ve öteki parti ve örgütlere ilişkin değerlendirmeleri her zaman sınıfsal temele dayanır.

Bununla bağlı olarak antikomünist ideologlar, Marksist-Leninist partileri dar kafalılıkla suçluyorlar. Oysa şurası açık ki, her politik parti ve akım, en sonunda belirli sınıfların ya da toplumsal katmanların çıkarlarını dile getirir. Komünist partilerini, burjuva ve küçükburjuva akımlarını temsil eden örgütlerden ayıran şey, bu örgütler çoğu kez sınıfsal özlerini gizlerken, komünist partilerinin işçi sınıfı konumlarını açıktan açığa benimsemeleridir. Komünistlerin hareketlerinin sınıfsal niteliğini saklamalarına gerek yoktur, çünkü işçi sınıfı, çağın en ileri sınıfıdır ve onun çıkar ve amaçları temelde toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan tüm emekçilerin çıkarları ile ve insanlığın genel ilerleme akımıyla çakışır. Gerek politika, gerekse bilim alanında işçi sınıfının konumlarından yaklaşımın en doğru ve nesnel yaklaşım olmasının, hem ulusal (tek tek ülkelerin sınırları içinde) hem de insanlığın genel toplumsal ilerleme sorunlarının çözümü için en yüksek olanakları sağlamasının nedeni budur.

Komünist hareketin karakteristiği olan **devrimcilik ilkesi** sınıfsal yaklaşımla sıkı sıkıya bağlıdır. Gerçekten de, işçi sınıfının amaçları ancak kapitalizmi alaşağı ederek, bütün sömürü ve baskı biçimlerini ortadan kaldıran bir toplumsal devrim yoluyla gerçekleştirilebileceği için, komünistler politika ve eylemlerinde köklü bir devrimci atılım koşullarını hazırlamayı ve bunun başarılması için yığınları seferber etmeyi hedef alırlar.

Devrimcilik ilkesine sarılan Marksist-Leninist partiler proletaryanın sınıf savaşımını kapitalist çerçeve içine hapsetmeye çalışan oportünizmi reddederler. Bu partiler aynı zamanda, devrimci sınıf savaşımının somut koşullarından, toplumsal ve politik güçler arasındaki gerçek ilişkilerden kopararak, ona politik maceracılığı haklı gösterecek anlamsız "sol" lafazanlıkla süsleyen küçükburjuva devrimcilik anlayışına da karşı çıkarlar. Bir Marksist-Leninist partinin politikasındaki devrimci amaçlar her zaman

için bunları gerçekleştirmenin gerçek olanaklarıyla bağlantılıdır. Devrimci eylem biçimleri somut duruma, devrimin nesnel ve öznel koşullarının olgunluk derecesine bağlıdır. Ama, L. İ. Brejnev'in Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Berlin forumunda belirttiği gibi, «komünistler devrimci olarak, kapitalist sistemin yerine sosyalist sistemin geçirilmesinin inançlı savunucusu olarak kalmalıdır. Onların bütün eylemleri bu tarihsel görevi çözmeye yönündedir.»²

Enternasyonalizm ilkesi de komünist hareketin sınıfsal özünden ayrılmaz. Elbette ki, her komünist partisi belirli ulusal koşullarda çalışır, en önce kendi ülkesinin işçi sınıfı ve emekçilerinin çıkarlarını savunur ve strateji ve taktiklerini kendi ulusal çerçevesi içindeki sınıfsal ve politik güçlerin dizilişine, özgül koşulları gözönüne alarak çizer. Komünistler işçi sınıfının dımsel çıkarlarını dile getirir, ortak ideoloji olan bilimsel komünizm teorisini, sınıf savaşımının strateji ve taktik genel ilkelerini ve kapitalizmden sosyalizme geçişin genel yasalarını yol gösterici edinirler. Ortak düşmana —uluslararası emperyalizme— karşı savaşırlar. Bu nedenle komünist partilerinin ulusal görevleri, uluslararası görevleriyle sıkıca bağlıdır. Bu nedenle, Marksist-Leninist partiler birbirleriyle uluslararası dayanışma bağlarıyla bağlıdır.

Komünistlerin devrimci politikası daha genel başka ilkelere, **Marksizm-Leninizm'in metodolojisi ve felsefi teorisinden kaynaklanan ilkelere de dayalıdır.** Bunun bir örneği, gerçek toplumsal yaşam süreçlerini tarihsel perspektif içinde enine boyuna çözümleme ilkesidir. İşçi sınıfı partilerinin felsefi teoriyi önemsememeleri kaçınılmaz olarak somut durumun somut çözümlemesinin bir aleti olan bilimsel yöntemin yitirilmesine neden olur, bu da karşılığında politikayı ardıcıl ve ilkeli bir nitelikten yoksun bırakarak, onu rüzgara göre yön değiştiren bir rüzgar okuna dönüştürür.

Bilimsel teori olmazsa, işçi sınıfının politikası pragmatik çözümler için ampirik tahminler düzeyine düşer ve ana politik özü olan sosyalist perspektifi yitirir. En iyimser olasılıkla, iş gücünü satmanın en elverişli koşullarını yaratmaktan öte bir amaç gütmeyen bir sendika politikası haline gelir.

Devrimci bilimsel teori aynı zamanda herhangi bir ülkenin işçi sınıfı ve komünist partisinin politikasında enternasyonalizmin de bir güvencesidir. Politikada gerçek enternasyonalizm, kaçınılmaz olarak gerçekliğin teorik kavranışını kapsar, çünkü Lenin'in belirttiği gibi, teori, «bütün dünya ülkelerinin devrimci de-

² Avrupa'da Barış, Güvenlik, İşbirliği ve Toplumsal İlerleme İçin. Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın Sonuçları Üzerine. Berlin, 29-30 Haziran 1976. Moskova, APN Yayınevi, 1976, s. 21.

neyimi ve devrimci düşüncesinin toplamından çıkagelir.»³ Teori politikayı ulusal çerçevenin ötesine taşıyarak, onun ulusal deneyin kaçınılmaz kısıtlılığını aşması ve devrim sürecinin uluslararası boyutlarını görmesini sağlar.

Genel ve Özgülün Diyalektiği

Marksist-Leninist teoriyi eleştirenlerin kullandıkları en gözde yöntemlerden biri de, bu teorinin sözümona bir doğmalar derlemesi olarak bir karikatürünü çıkarmaktır. Metodolojik olarak bu yöntem, genel ile özgülün, toplumsal gelişme yasaları ile bunların ortaya çıktığı somut koşulların mekanik ayırımına dayanır. Marksizm eleştirmenleri, genel ile özgül arasındaki karmaşık diyalektik ilişkiyi çarpıtıyorlar.

Teori gerçekte, tarihsel gelişmenin çok biçimli sürecinden genelin soyutlanmasına dayanır. Yasalar gerçekte her zaman için geneldir, en temeldeki bağ ve ilişkileri dile getirirler. Ama bu, bizim, yasaları, böyle olunca da teoriyi yadsımanız gerektiği anlamına gelir mi? Hiç de değil. Bu tanıt, genel ile özgülün diyalektiğini sürekli açığa çıkarma gereğini gösterir. Genel, ancak «soyut bir evrensel» olmaktan çıktığı ve «özelin, bireyin, tekin zenginliğini kendi bağrında topladığı» zaman anlamlı bir gerçek haline gelir.⁴ Genel, toplumsal pratikten etkilenmeyen bir donmuş kurallar birikimi değildir.

Teorik önermeleri durağanlaştırma yönündeki her çaba, teoriyi gerçek yaşamdan, politikadan koparır ve eylemsizliğe, ayakları yerden kesik davranışlara sürükler. Öte yandan; özgüle sapanıp kalmak, bu özgülün yüzünden devrimin genel yasalarını gözden kaçırmak tehlikesi de her zaman vardır ve aslında burada Marksist-Leninist teorinin ilkelerini revize etmenin metodolojik kökleri yatmaktadır.*

Bütün bunlar teori ile somut çözümleme arasındaki ilişkiyi doğru kavramanın ne denli önem taşıdığını gösteriyor. Somut çözümleme, her zaman herhangi bir harekete getirici ön koşul olmadan başlayan saf ampirik tahmin yürütmelerden ibaret değildir. Eğer öyle olmasaydı, tüm teori yararsız kahrı. Çözümleme yalnızca genel metodolojik ilkelerin değil, aynı zamanda somut durumun mantığının anlaşılmasını ve bunun tarihsel süreç içindeki bir aşama olarak, dünya çapındaki bağlar içinde bir halka olarak görülmesini olanaklı kılan genel ideolojik yol göstericilerin varlığını da öngörür. Somut çözümlemeden amaç, devrimci dene-

* Revizyonistler bu ilkelere saldırırken, özgül bir tarihsel aşamadan, özgül ulusal ya da bölgesel koşullardan dem vururlar. Özgülü mutlaklaştırmak, "ulusal" ve "bölgesel" komünizmin çeşitli biçimlerini doğurur.

³ V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 21, s. 354.

⁴ Agy., C. 38, s. 99.

yimin toplamı olan ve devrim yasalarını yansıtan genelin gözlüğünden özgülü kavramaktır. Teoride genelleştirilen deneyim, çözümlemenin bir önkoşulu ve bileşkenidir. Teoriyi küçümsemek, çözümlemeyi olguları kayda geçmek düzeyine düşürür. Aynı zamanda, herhangi bir somut deneyim temelli ve genel önemden yoksun olmak gibi özellikler taşır. Bu özelliklerin, durum değerlendirmesi ve politik çizginin işlenmesinde ağır basmasına olanak bırakmamak, çözümlemenin görevlerinden biridir. Tarihsel deneyimi özümleyen Marksizm-Leninizm'in evrensel doğruları olmadan bu yapılamaz.

Somut bir durumda somut devrimci deneyim, dünya devrim sürecinin bir anı olarak belirir. Ve bu anın doğru değerlendirilmesi, ayrıca bunu temel alan politika, bu süreci bütünlüğü içinde genelleştiren teori olmazsa söz konusu bile edilemez.

Somut çözümleme sorunu en başta teorik vargıları bir somut duruma yaratıcılıkla uygulama sorunudur. Bu, sosyalist devrim yasalarının herhangi bir komünist partisini kendi ülkesinde hüküm süren koşullara uygun kendi strateji ve taktiklerini belirlemekten alıkoymadığını anlatır. Ve herhangi bir ülkede somut tarihsel ortamın bilimsel çözümlemesi yapılırken, kapitalizmden sosyalizme geçişin genel yasaları taban işlevi görür.

Genel teori ile politika arasındaki bağlantı her zaman somut durumun çözümlemesiyle sınırlanır. Ancak ondan sonra genel teorik doğrular politik gerçeklik halinde cisimleştirilir ve onun teorik tabanını oluşturarak, somut politika diline çevrilir. Teori, herhangi bir soyut "saf" biçim altında değil, politikayla böyle bir birlik içinde ve bir eylem kılavuzu olarak ortaya çıkar.

Teori ve Metodolojinin Birliği

Devrimci teorinin gücü ve önemi, onun pratiği genelleştirirken, çağın yasalarını, tarihsel gelişimin ana akımlarını yansıtmaması ve devrimci politikanın ana doğrultularını çizmeyi olanaklı kılması olgusundan gelir. İleri teorinin bu önemli rolü kapitalizmden sosyalizme geçişin temel yasalarını dile getiren Leninizm'de açık seçik ortaya çıkar.

Şurası kesindir ki, her teori gibi Lenin'in öğretisi de tarihseldir, yani sürekli gelişmekte, belirli aşamalardan geçmektedir. Onu, çağı geçmiş diye karalayan Leninizm'in hasımları, bunu görmezden gelirler. Bu nedenle, onların gösterdikleri kılıkla Lenin'in devrimci teorisi, modern çağın dinamizmini yansıtan canlı dinamizminden yoksundur ve çağımızın başlangıç dönemine "bağlanıp kalmış"tır.

Elbette ki, Lenin belirli somut koşullarda yaşayıp çalıştı, görüşleri bu koşulların izlerini taşır. Ama Lenin'in teorik dehası bu özgül koşullardan genel yasaları ve tüm modern çağın ana geliş-

me doğrultularını ortaya çıkardı. Lenin'in ana fikirlerinin ve teorisinin ölümsüz değeri burada saklıdır.

Lenin'in mirasında, Marks'ta gördüğümüz devrimci teori ilkelerinin aynılarını buluyoruz: Kapitalizmin çöküşünün tarihsel kaçınılmazlığı, proletaryanın kapitalizmin mezar kazıcısı ve yeni toplumun yaratıcısı olma tarihsel özgörevi, işçi sınıfının köylülerle ve öteki emekçi kesimlerle bağlaşıklığı, sosyalist devrimin utkusu için vazgeçilmez bir koşul olan proletarya diktatörlüğü, devrimci işçi sınıfı hareketinin gelişme yasası olarak enternasyonalizm ve bir işçi sınıfı partisinin faaliyeti ilkesi. Ama Lenin, yalnızca Marks'ın teorisinin ilkelerini yinelemekle kalmadı, proletarya devrimi başlamak üzereyken varolan koşullarda bu ilkeleri yaşama geçirdi. Bunları, tarihsel gerçekliğe yukardan, dayatılan bir klişe olarak ve standardize edilmiş bir kalıba uymayan özel ve özgül yanları gizleyerek uygulamadı. Bu ilkeleri, yeni gerçekliği perdelemelerine olanak vermeyecek bir biçimde, yaratıcılıkla uyguladı. Bu ilkeler ona, bu gerçekliği inceleme ve kavrama uğrunda yardımcı oldular.

Lenin, emperyalist çağın özgül niteliklerini Marksist konumlardan enine boyuna çözümlendi. Sosyalist devrimin özü ve karakteri üzerinde temelli bir etkiye sahip bulunan ne varsa, seçip genel düzeyine yükseltti. Böylece, Lenin, Marks'ın teorisinin ilkelerine bağlı kalırken, onu niteliksel bakımdan bir üst düzeye çıkardı. Aynı şekilde Leninizm'e bağlılık ona yaratıcı bir yaklaşımda bulunmayı, onun ilkelerini uygulama ve dolayısıyla yeni somut tarihsel koşullarda geliştirmeyi gerektirir.

Çoğu kez, Leninizm'in somut ulusal tarihsel durumların somut çözümlenmesine yaratıcılıkla uygulanması gereken bir yöntem olduğu söyleniyor. Doğrudur. Leninizm, ancak aynı zamanda modern dünya çapındaki devrim sürecinin genel yasalarını yansıtan bir teori de olduğu için, somut durumların bilimsel çözümlemesinde bir yöntem hizmeti görür. Leninizm'in yöntemi ve teorisi birbirinden ayrılmaz. Boris Ponomaryov şöyle yazıyor: «Marksist-Leninist toplum yaşamını çözümlene yöntemi, Marksizm-Leninizm teorisiyle, toplumsal gelişmenin genel tarihsel yasalarını ortaya çıkaran önermeleriyle bağlıdır. Bu yasaların somut tarihsel ve ulusal koşullarda nasıl boy gösterdiği sorunu ise yaratıcı bilimsel çözümlemenin konusudur. Bu nedenle Marksist-Leninist yöntem aynı zamanda yaşamın ileri çıkardığı yeni sorunlara sürekli karşılık aramayı gerektiren bir yaratıcı yöntemdir de. Ama bununla birlikte, o bütünlüklü bir teoriye —diyalektik ve tarihsel materyalizm, ekonomi politik ve bilimsel komünizm— dayanan sıkı sıkıya bilimsel bir yöntemdir de.»⁵

⁵ B. N. Ponomaryov, Marksizm-Leninizm: Canlı ve Etkin Öğreti (Rusça basım), Moskova 1978, s. 87-88. (Türkçe basımı için bkz. B. Ponomaryov, Marksizm Leninizm: Canlı ve Etkin Öğreti, Ürün Yayınları, İstanbul 1978)

Bugün ne Marks'ın ne de Lenin'in yapıtlarında yanıtlarını bulamayacağımız bir yığın sorun ortaya çıkmıştır. Ama bu yapıtlar, işçi sınıfına ve devrimci güçlere esas olanı, yani gerçekliğe yaklaşım ilkelerini vermiştir. Bu ilkeleri yol gösterici alan Lenin, modern çağın ana yasa eğilimlerini ortaya çıkardı. İşte bu nedenle, Lenin'in mirası günümüze değin, Marksistler için yeni sorunlara yanıt bulma uğraşlarında bilimsel bir dayanak olarak, işçi sınıfı ve bağlaşıklarının devrimci politikasına bir taban olarak hizmet edegelmiştir.

- Dünyada İlk Anti-Faşist Ayaklanma (Eylül. 1923)
İvan Michailov (Tükendi) 6 Lira
- Toplumda Kadının Rolü Üzerine — V. İ. Lenin (Tükendi) 5 Lira
- Mağlup Edilemeyen Vietnam ve Kamboçya
A. Boudanov, G. Sotchevko (Tükendi) 6 Lira
- Uzaktan Mektuplar — V. İ. Lenin (Tükendi) 6 Lira
- Çekoslovakya - Ağustos 1968 (Tükendi) 7 Lira
- Reddettiğimiz Miras — V. İ. Lenin (Tükendi) 6 Lira
- Sosyalist Teorinin Sorunları — Richard Kosolapov
(Tükendi) 12 Lira
- Seçilmiş Şiirler — N. Y. Vaptsarov 7,5 Lira
- Troçkistler Gençliği Nereye Götürüyor
Mikhail Basmanov (Tükendi) 8 Lira
- Dünya Sendikalar Federasyonununun 30 Yılı (Tükendi) 12 Lira
- SBKP Parti Yaşamı — L. Brejnev, Z. Klyucheva (Tükendi) 5 Lira
- Maoizm ve Gençlik Hareketi
A. Yelnikov, V. Turusov (Tükendi) 9 Lira
- Bulgaristan'da Bugünkü Durum — Todor Jivkov 10 Lira
- MPLA Halktır (PROGRAM - TÜZÜK) — (Tükendi) 6 Lira
- Tarım Üretici Kooperatifleri ve Uluslararası Kooperatif Hareketi
Stoyan Syulemezov 11 Lira
- Komünist ve İşçi Partilerininin 4 Toplantısı 30 Lira

● ASBP IX. Kongre Raporu — Erich Honecker	15 Lira
● Ulusal Politika ve Proletarya Enternasyonalizmi V. İ. Lenin	17,5 Lira
● Devlet Sektörü ve Sendikaların Rolü Dünya Sendikalar Federasyonu	6 Lira
● Devrimci Savaşım İçin Temel Bilgiler Önder Sağlam (Tükendi)	7 Lira
● Gençliğin Rolü Üzerine — V. İ. Lenin	7 Lira
● Anarşizm, Troçkizm, Maoizm — Boris Leibzon	17,5 Lira
● Güneşli Dünya — S. Üstüngel	25 Lira
● ABD Kapitalizminin Bunalımı ve Direniş — Gus Hall	15 Lira
● Ölümsüz Savaşçı MUSTAFA SUPHİ Önder Sağlam	15 Lira
● Türkiye Komünist Partisi — PROGRAM	10 Lira
● LEONİD İLİÇ BREJNEV — Kısa Biyografi	10 Lira
● TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaşın Merkez Komitesi Plenumu'nda Okuduğu Politik Büro Raporu	10 Lira
● Kore Nire? — S. Üstüngel	20 Lira
● 141-142'ye Hayır! Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük! Ahmet Taştan	10 Lira
● Günümüzde Yenisömürgeciliğin Stratejisi — Mai Volkov	20 Lira
● Büyük Oktobr Devrimi'nin Tarihsel Önemi M. Suslov, B. Ponomaryov	10 Lira
● Marksizm-Leninizm, Canlı ve Etkin Öğreti (Eleştiricilere Yanıt) — B. Ponomaryov	22,5 Lira
● Günümüzde TKP — S. Üstüngel	30 Lira
● Günümüzde Dünya ve Türkiye — Önder Sağlam	15 Lira
● Reel Sosyalizmin Deneyiminin Çarpıtılması Denemelerine Karşı — Ambartsumov, Burlatski, Krasin, Pletnov	10 Lira
● YKP Merkez Komitesi'nin 10. Kongre Raporu — Harilaos Florakis	25 Lira
● Komünistlerin İstemi: VIETNAM'DAN ELİNİZİ ÇEKİN	10 Lira
● Gericilik, Karşıdevrim ve Emperyalizmle Aynı Yörüngede — Gus Hall	10 Lira

Türkiye Dağıtımı :
TEMEL DAĞITIM

SSCB Dergi ve Magazinleri Dağıtımı

Temel Dağıtım S.S.C.B. de yayımlanan dergi ve magazinlerin ANKARA dışında Türkiye dağıtımını yapmaktadır. Bu konuda ayrıntılı açıklama, birim fiyat ve yıllık abone ücret listesi aşağıdadır.

- Aşağıdaki dergilere yayımlandığı tüm dillerde abone yapılır. Abone olmak istendiğinde abone bedelinin havale ile İSTANBUL ŞB. adresine gönderilmesi gerekmektedir.
- Tek ödemeli gönderim yapılmamaktadır. Ancak istenilen dergi tutarı pul olarak gönderildiğinde ödemesiz gönderim yapılır. Tek gönderimler sadece İngilizce, Fransızca, Almanya dillerinde yayınlanan dergileri kapsar.
- Dergi ve gazetelerin perakende satışları ve abone işlemleri ANKARA hariç tüm TEMEL DAĞITIM Şubelerinde (İZMİR, ADANA, MERSİN, DİYARBAKIR, ZONGULDAK, BURSA, İZMİT, TRABZON, İSTANBUL) yapılmaktadır.

TEMEL DAĞITIM ŞUBELER :

İSTANBUL ŞB. Himayei Etfal Sok. Dr. Orhanbey İşhanı No: 6 Kat 1, D. 1 Cağaloğlu-İST. • İZMİR ŞB. 3 Beyler 850. Sok. No: 31/201 Kemeraltı-İZMİR • ADANA ŞB. Atatürk cad. Özel Sancak apt. Kat 4 No: 50 ADANA • MERSİN ŞB. Sahil cad. Yaşat İşhanı Kat 2 No: 31A MERSİN • DİYARBAKIR ŞB. Gazi cad. Belediye Arkası Ar Pasajı Kat 2 DİYARBAKIR • ZONGULDAK ŞB. Mithatpaşa mah. Nizam cad. Arıhan No: 1 Kat 2 ZONGULDAK • BURSA ŞB. Veziri cad. Kent İşhanı Kat 1 No: 106 Tahtakale-BURSA • İZMİT ŞB. Demiryolu cad. Şafak Pasajı No: 38 İZMİT • TRABZON ŞB. Maraş cad. No: 72/2 TRABZON

S.S.C.B.**Dergileri****BİRİM
FİYAT:****YILLIK
ABONE:****A Y L I K :**

Soviet Union	9.—	104.—
Sport in the USSR	9.—	104.—
Soviet Literature	14.—	165.—
Soviet Woman	8.—	94.50
Culture and Life	10.—	117.75
International Affairs	14.—	165.—
Socialism: Theory and Practice	8.—	94.50
Sputnik	20.—	235.50
Foreign Trade	48.—	565.25
XX. Century and Peace	5.—	52.—
Soviet Film	12.50	141.50
Soviet Military Review	10.—	117.75

2 A Y L I K :

Travel to the USSR	28.—	165.—
Asia and Africa Today	14.—	80.—

3 A Y L I K :

Far - Eastern Affairs	42.—	165.—
Social Sciences	42.—	165.—
Ukraine	13.—	52.—

H A F T A L I K :

New Times	3.—	141.50
News From Ukraine	2.50	104.—
Moscow News	2.50	117.75

Harilaos Florakis

YUNANISTAN KOMÜNİST PARTİSİ
10.KONGRESİ — MAYIS 1978, ATINA

YKP
Merkez Komitesinin
10. Kongre
Raporu

ürün
yayınları

25 Lira